

JOURNALISTI

2
2018

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 9.2.2018

Yövuoro Manilassa

Filippiiniläinen
valokuvaaja
Vincent Go kuvaa
kuolemanpartioiden
uhreja.

8

tässä lehdessä

KANNEN KUVA: PETTERI KOKKONEN

○ Toimittaja Ina Mikkola teki dokumenttisarjan pornosta. **16**

KUVA: AAPO HUHTA

○ Teemu Laajasalon toimia on puitu julkisuudessa tavalla, jota on kutsuttu ajojahdiksi. Mutta mitä sitten?

21

○ Toimittaja Linda Pelkosen uhkailija sai tuomion yli kaksi vuotta kestäneen prosessin jälkeen.

28

KUVA: LIISA TAKALA

○ Eevan tuottaja Sanna Wallenius jättää työstressin avantoon.

30

KUVA: MINNA KURJENLUOMA

○ Toimittaja Muluken Tesfawia uhkaa vankila kotimaassaan Etiopiassa.

14

Totta, tarua ja sinne päin

MARKKU LAPPALAINEN markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Presidentinvaalien yhteydessä harjoitettu faktantarkistus ei paljastanut varsinaisia skandaaleja ehdokkaista ja heidän tiedoistaan. Kampanjapuheissa oli vaihtelevasti faktaa, fiktiota ja sinne päin ankkuroitua tietoa. Presidentti-ehdokkaat ”puhuvat pääosin totta”, kuten *Aamulehti* summasi asian varsinaisen äänestyspäivän aattona 27. tammikuuta.

Äänestäjän kannalta olennais-
ta on tietää, millaisiin tietoihin
ehdokkaat perustavat mielipi-
teensä. Tässä journalisteilla tie-
donvälittäjinä ja faktantarkis-
tajilla tietojen oikeellisuuden
arvioitsijoina on tärkeä rooli.

Yhtä tärkeää on ymmärtää tie-
tojen merkitys ja se, miten tieto-
ja käytetään. Faktat on arvioita-
va, ne on asetettava kehyksiinsä.
Pelkillä faktoilla ei maata hal-
lita, mutta ilman niitä elämä
käy suorastaan sietämättömäksi.
Sama vaikutus on faktojen vali-
koinnilla ja vääristelyllä.

Journalistin tehtävä on välit-

tää oikeita ja olennaisia tietoja,
jotta ihmisillä on edellytykset
ymmärtää maailman menoa.
Tehtävään on rakennettu sisään
ajatus siitä, että journalismi
perustuu tarkistetuille faktoille.
Virheellisiä tietoja ei julkisteta.
Mahdolliset virheet korjataan.

**”Faktoilla on
erityinen
merkitys silloin,
kun puheita
muutetaan
teoiksi.**

Faktantarkistuksen tarpeelli-
suus on korostunut informaati-
otulvan voimistuessa: vales-
uutiset ja vaikuttaminen eri
muodoissaan perustuvat usein
suoraan sumutukseen. Luotet-
tava ja monipuolinen journa-
lismi on hyvä vastalääke tähän
vaivaan. Sen turvaaminen on
parasta arjen faktantarkistusta.

Vaaleihin liittyvä, kampanja-

tyyppinen faktantarkistus toi-
mii hyvänä muistutuksena siitä,
että virheellisillä tiedoilla saa
vinoja julkisuutta.

Alma Median faktantarkista-
jien mukaan tammikuun lopun
presidentinvaaleissa ehdok-
kaat terästäytyivät kampanjan
kuluessa, kun he oivalsivat, että
tenteissä tarkkailtiin heidän lau-
sumiaan. *Aamulehti* tosin totesi,
että ”oli välillä jopa vaikeaa
löytää tarkistettavia faktoja”
ehdokkaiden puheista. Mielipi-
teitä faktantarkistaja ei arvioi.
Vastuun niistä kantaa sanoja.

Vaaleja tulee ja menee. Tär-
keimmät päätökset ja suuret
linjaukset tehdään vaalien
välillä, ja se on faktapohjaisessa
journalismissakin tärkeämpi
aika. Hyvä on faktana muistaa,
mitä itse kukin on kampanjapu-
heissa ja ehdokastenteissä julki
kuuluttanut.

Faktoilla on erityinen merki-
tys silloin, kun puheita muute-
taan teoiksi. Silloin vallan vah-
tikoiralla ei aina ole käytössään
erikoisyksikköä tietojen oikeel-
lisuutta tarkistamassa.

*Journalisti vaalii
laadukasta journalismia,
sananvapautta ja
alan parhaita perinteitä.
Journalisti tarkastelee
kriittisesti media-alaa
ja sen ilmiöitä.*

Omistajat avainasemassa

STT:llä on kaksi toivon lähettä: omistajat
ja valtio. Molempia tarvitaan, jos uutistoi-
misto halutaan pelastaa. Aikaa on vähän.
Helsingin Sanomien 30. tammikuuta julkaise-
man uutisen mukaan ratkaisut on tehtävä tulevan
kevään kuluessa.

Toimitusjohtaja **Mika Pettersson** toteaa, että
henkilöstön vähennykset eivät enää tule kysee-
seen, jos STT halutaan säilyttää uutistoimistona.

Maan hallitus päätti syksyllä tukea kaupallisen

television uutis- ja ajankohtaistoimintaa kahdella
miljoonalla eurolla. STT:n tukeminen olisi vähin-
tään yhtä perusteltua. Se lisäisi median elinvoi-
maa kautta maan.

Liikenne- ja viestintäministeri **Anne Berner**
(kesk.) on todennut, että tukea voidaan harkita.
Ehtona on, että STT:n pelastamiseen sitoutuvat
myös omistajat, joista suurimmat ovat Sanoma
Media, Alma Media ja TS-yhtymä. Ne ovat nyt pal-
jon vartijoina.

KASVO

SARA RIGATELLI

● Ylen ajankohtais-toimituksen toimittaja

● Työskennellyt Yleis-radiossa vuodesta 2000. Tehnyt koko työuransa Ylessä.

● #metoo-kampanjan alkaessa muun muassa Helsingin Sanomat uutisoi seksuaalisesta häirinnästä elokuva-alalla ja ohjaaja Heidi Lindénin keräämissä kertomuksissa toistuvista nimistä.

● Suomalaismedia ei vielä syksyllä paljastanut esiin tulleiden henkilöiden nimiä.

Päänavaaja

Moni media teki alkuvuonna omia #metoo-selvityksiään. Ylen Sara Rigatellin jutussa kerrottiin elokuvaohjaaja Lauri Törhösen nimi.

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI • JOONAS BRANDT, KUVA

Ylen toimittaja **Sara Rigatelli** pääsi aiheen kimppuun tammi-kuun alkupuolella. Rigatellin tehtäväksi tuli selvittää seksuaalista häirintää koskevia kertomuksia. Pian selvisi, että elokuvaohjaaja **Lauri Törhösen** tapaus oli yksi räikeimmistä.

RIGATELLIN JUTTU Törhösen harjoittamasta seksuaalisesta häirinnästä ilmestyi tammi-kuun lopussa Ylen verkkosivuilla. Sen todistusvoima on vastaansanomaton. Rigatellin haastattelemista noin 20 naisesta useat esiintyvät jutussa omilla nimillään. Kertomukset Törhösen toiminnasta ovat uskottavia ja keskenään samansuuntaisia.

Rigatelli kuvailee jutun tekoprosessia monella tavalla poikkeavaksi. Heti alkuun oli selvää, että muutkin tiedotusvälineet olivat aiheen kimpussa.

”Haastattelemistani naisista osa koki puhumisen siksi raskaaksi, että olivat kertoneet kokemuksensa jo muillekin”, Rigatelli sanoo.

”Heidän vakuuttamisessaan puhumaan omilla nimillään oli työtä. Luottamuksen saavuttaminen taas uuteen toimittajaan ei ollut helppoa.”

RIGATELLI SANOO ajan olleen haastatelluille kypsä muutenkin kuin #metoo-keskustelun ajankohtaisuuden vuoksi. Moni haastatettava oli aiemmin, nuorempana, pelännyt tekevänsä hallaa omalle uralleen, jos lähtisi syyttämään Törhöstä, Taideteollisen korkeakoulun pitkäaikaista elokuvakerronnan professoria.

”Nyt heillä on jo ura, he tietävät olevansa alallaan osaavia. Pelkoa uran menettämisestä ei enää tarvitse tuntea.”

Sara Rigatelli kertoo, että Törhösen nimen julkistamista pohdittiin huolellisesti sekä toimituksessa että Ylen juristin kanssa. Lopulta Törhösen ohjaajan ja professorin roolissaan käyttämä valta perusteli julkaisupäätöksen. Kaikki tapaukset eivät myöskään ole ”ikivanhoja”. Törhösen professuuri jatkui vuoteen 2006 saakka.

”Lynkkausmielialaa ei tarvita, eikä uusia nimiä ole syytä julkaista vain siksi, että niitä vaaditaan, selvittämättä kutakin tapausta huolella”, Rigatelli sanoo.

”Törhösen toiminta on ollut räikeää. Koulun pyrkivät ovat nuoria, usein suoraan lukiosta tulleita ihmisiä. Asetelma on hurja, kun pääsykokeessa annetaan ymmärtää, että sisäänpääsyyn voi vaikuttaa professoria miellyttämällä.”

”Lynkkausmielialaa ei tarvita, eikä uusia nimiä ole syytä julkaista vain siksi, että niitä vaaditaan.”

Rigatelli jatkaa aiheen tutkimista. Ilmiö on paljon elokuva-alaa laajempi, hän huomauttaa. Esille tulleissa nimissä on toki myös elokuvaihmiä.

”Mutta mediassa syntynyt mielikuva aukotomasta listasta tai kaikkien tuntemasta raiskaajaringistä ei pidä paikkaansa.” ●

RAHAT TEKIJÖILLE

●Kopiosto jakaa oikeuksia teosten jälki-käyttöön, kuten verkko-tallentamiseen tai ope-tuskäyttöön. Se hallinnoi myös muun muassa kopiointi- ja lainauskor-vauksia sekä hyvitysmaksua.

●Rahat jaetaan tekijöille, esiintyjille ja kustantajille, joko suoraan tai järjestöjen kautta.

●Vuonna 2017 Kopiosto tilitti korvauksia 35 miljoonaa euroa.

LÄHDE: KOPIOSTO

Av-rahojen jakamisesta mehevä riita

MARJA HONKONEN, TEKSTI • MARKUS PYÖRÄLÄ, KUVITUS

Tuottajat vaativat tekijöiltä Kopiosto-sopimusten purkamista.

Audiovisuaalisen alan tekijät saivat juuri ennen joulua erikoista postia, kun useat tuotantoyhtiöt vaativat heitä purkamaan kokonaan tai osin Kopioston kanssa solmitut tekijänoikeussopimukset.

Tuotantoyhtiöiden vaatimukset liittyivät muun muassa televisio-ohjelmien edelleenlähettämistä ja verkkotallennusta koskeviin oikeuksiin. Sopimukset olisi pitänyt irtisanoa vuoden loppuun mennessä.

Vaatimusten takia vain muutama Journalistiliiton jäsen perui Kopios-to-sopimuksensa kokonaan. Liiton tekijänoikeusasioista vastaavan juristin **Sanna Nikulan** mukaan kirjeitä on kuitenkin lähetelty edelleen, vaikka Kopiosto ja tekijäjärjestöt ovat pyrkineet neuvottelemaan asiasta tuotantoyhtiöiden kanssa.

”Ruuvia on vain kiristetty”, Nikula sanoo.

Mikäli av-alan tekijä purkaa sopimuksensa Kopioston kanssa koko-

naan, tekijänoikeusrahoja menettävät myös koulutusrahasto Koura ja audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK. Ne jakavat rahat eteenpäin muun muassa avustuksina ja apurahoina.

”Käytännössä siis se, kuka häviää, on tekijät”, Nikula summaa.

KIISTANALAISTEN OIKEUKSIEN rahallista arvoa on hankala arvioida. Kopioston toimitusjohtaja **Valteri Niiranen** löytää kirjekampanjan alkulähteen lähettäjärityksistä. Niillä on omat sopimuksensa kaapeliteitse lähetettävistä televisiokanavista operaattorien hallitsemisissa verkoissa.

”Lähettäjäritykset vaativat edelleenlähettämiseen liittyviä oikeuksia tuotantoyhtiöiltä, jotka vaativat nämä oikeudet tekijöiltä”, Niiranen sanoo.

Kiista liittyy Kopioston päätökseen haastaa kaapelioperaattori Telia markkinaoikeuteen. Kopiosto tiedotti 24. tammikuuta pyytävänsä oikeuden tulkintaa kaapeli-televisioverkossa edelleen lähettävien televisio-ohjelmien tekijänoikeudellisesta tulkinnasta,

ennakkotapauksen toivossa.

Kopiosto ja kaapelioperaattorit ovat olleet pitkään erimielisiä tekijänoikeuslain tulkinnasta. Asiaa on yritetty ratkoa pyöreän pöydän keskusteluissa myös opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla, tuloksetta.

Kopioston kanta on, että se voisi – laissa myönnettyjen valtuuksien perusteella – myöntää luvat ja jakaa korvaukset suoraan tekijöille.

Niiranen painottaa Kopioston olevan tehokkain tapa oikeuksien hallinnointiin.

”Oikeuksien hajautuminen yksittäisille tuotantoyhtiölle, lähettäjärityksille tai muille tahoille kollektiivisen oikeuksien osalta ei ole tekijän, teosten käyttäjäasiakkaiden eikä yhteiskunnan edun mukaista”, hän sanoo.

Siksi tuotantoyhtiöiden vaatimukset saada oikeudet itselleen näyttävät Kopiostolle suuntauksena rapauttaa yhteishallinnointi ja toisaalta turvata yhtiöiden oma asema muuttuvilla av-markinnoilla.

Verkkotallennuspalveluista sopu löytyi vuonna 2015. Kopiosto ja

tuottajien tekijänoikeusjärjestö Tuotos neuvottelevat kuitenkin edelleen, mikä osa korvauksesta menee kotimaisille tekijöille ja mikä tuottajille. Vuositasolla niiden kesken jaettavaksi jää puolet koko kertymästä, joka on noin 12 miljoonaa euroa.

TUOTOKSEN TOIMINNANJOHTAJA Kirsi Colliander vahvistaa, että joulua edeltäneet pyynnöt saivat pontensa lähettäjärityksistä.

Ne alkoivat vaatia muun muassa edelleenlähettämisoikeuksia tuotantoyhtiöiltä sen jälkeen, kun Kopiosto oli joulukuussa korvausasiasta yhteydessä Teliaan.

Tuottajien näkökulmasta kaikki liiketoimintaan tarvittavat oikeudet olisi järkevää keskittää tuotantoyhtiöille. Hajautuminen on Collianderin mukaan omiaan vaikeuttamaan myyntiä.

”Tuotantoyhtiö voi sopia, että tekijä voi saada korvausta, vaikka hän luovuttaa oikeuden tuotantoyhtiölle. Toivomme, että oikeuksien kollektiivinen hallinnointi ei olisi este kotimaisten tuotantojen toteutumiselle”, hän sanoo. ●

ELINA GRUNDSTRÖM

elina.grundstrom@jsn.fi
KIRJOITTAJA ON JULKISEN SANAN
NEUVOSTON PUHEENJOHTAJA.

Haluatko JSN:n puheenjohtajaksi?

Jos sinun pitäisi lomalta arvata, kuinka moni tuntee Julkisen sanan neuvoston, mitä sanoisit?

Viime syksyyn asti kuvittelin, että neuvosto on tuttu korkeintaan parille kymmenelle prosentille suomalaisista. Totuus valkeni, kun JSN teetti aiheesta kyselytutkimuksen.

Tulos oli ällistyttävä. Taloustutkimuksen lokakuussa 2017 tekemässä kyselyssä lähes 90 prosenttia suomalaisista tunnisti Julkisen sanan neuvoston. 55 prosenttia vastaajista totesi, että se on hyvin tai jonkin verran tuttu. Lisäksi 32 prosenttia sanoi kuulleensa siitä nimeä. Vastaajia oli 258 ja virhemarginaali neljän prosentin luokkaa.

JSN:N TUNNETTUUTTA ovat vauhdittaneet sotahirvet ja muut mediakohut. Sitä on kasvattanut myös totuudenjälkeinen aika, joka on lisännyt kiinnostusta tiedon luotettavuuteen.

Niinpä jopa lyhenteen ”JSN” tunnisti 56 prosenttia vastaajista. Suunnilleen yhtä tunnettuja lyhenteitä olivat AKT ja STM, joiden takana on henkilökunnan koon suhteen ihan eri luokan instituutioita. AKT:lla on nettisivujensa perusteella pelkästään siivoojiakin kaksi – eli yhtä paljon kuin JSN:llä on valmistelevia sihteereitä.

Kun maine on kasvanut, tehtäväkenttäkin on laajentunut. *Journalistin ohjeiden* tulkitseminen toimittajille ei enää riitä. Myös medioiden yleisö haluaa tietoa journalismin pelisäännöistä. Niihin liittyviä yleisökysymyksiä ja haastattelupyynnöitä tulee neuvoston toimistoon päivittäin.

Suomalainen median itsesääntely on maailman huippua, mutta se ei pohjimmiltaan perustu JSN:n toimintaan vaan toimitusten arjessa

tehtäviin ratkaisuihin. Neuvosto voi vain auttaa siinä laatimalla tulkintoja ja ohjeita, jotka tukevat journalistiä heidän työssään.

Sama pätee yleisön valistamiseen. Sekin perustuu kokonaan siihen, miten hyvin toimittajat onnistuvat perustelevaan juttujensa luotettavuuden omille lukijoilleen. JSN voi vain pikkuisen auttaa tuottamalla mediakasvatukseen sopivaa materiaalia.

Yleisön tiedonjano, juttujen kyseenalaistaminen ja ”valtamedian” haastaminen on tällä hetkellä loputonta. Journalismin puolustamisesta ja selittämisestä on tullut välttämätön osa toimittajien työtä. *Suomen Kuvalehden Salla Vuorikoski* selittää kärsivällisesti *Journalistin ohjeita* Twitterissä, **Tuomas Rimpiläinen** perustelee *Aamulehden* lukijoille rikosepäilyjen nimien julkaisuperiaatteita. Yle on pestannut **Sami Koiviston** kokopäiväiseksi yleisövuorovaikutuksen päälliköksi. Yli sata vapaaehtoista toimittajaa on tehnyt kouluvierailuja Faktana, kiitos! -hankkeessa.

YKSITTÄISIÄ JUTTUJA ja *Journalistin ohjeita* pitää avata ja perustella yleisölle jatkuvasti. Jos toimittajat eivät itse puolusta ja selitä journalismia, kuka muu sitä tekisi. Ei kukaan.

Vastaa kysymyksiin, twiittaa, bloggaa, kirjoita kolumni. Jos olet aina halunnut JSN:n puheenjohtajaksi, sekin on mahdollista. Julkisen sanan neuvosto täyttää tänä vuonna 50 vuotta ja Yle Oppiminen, Sanomalehtien liitto ja Aikakausmedia ovat tuottaneet JSN:n kanssa materiaaleja, joiden avulla se onnistuu. *Mokasiko media?* -videoiden avulla on helppoa toteuttaa kouluvierailu ja antaa oppilaiden kokeilla, millaista on tehdä päätöksiä Julkisen sanan neuvostossa. ●

Ruumis kadulla. Teloituksista paikan päällä – ilman pidätystä, virallista kuulustelua ja oikeudenkäyntiä – on tullut arkipäivää Filippiineillä. Myös niille toimittajille ja kuvaajille, jotka uutisoivat tapauksista.

Uhrien kasvoja on vaikea unohtaa

Toimittajat ja kuvaajat
työskentelevät
Manilassa kuoleman
varjossa.

RIITTA SAARINEN, TEKSI • PETTERI KOKKONEN, KUVAT

Köyhät kohteena. "On helpompi ymmärtää, että ihmisiä kuolee vaikka luonnonkatastrofien, kuten taifuunien seurauksena. Mutta kuinka voi tappaa systemaattisesti viattomia ihmisiä? Huumesodasta on tullut sota köyhiä vastaan", sanoo valokuvaaja Vincent Go.

Pohdinta. "Mikään juttu ei ole sen arvoinen, että sitä pitäisi tehdä henkensä kaupalla. Pelko johtaa kuitenkin helposti itsensensuuriin", toteaa Debet Panelo, Filippiinien Journalistiliiton pääsihteeri.

On jälleen kerran pimeä yö, kun kuvaaja **Vincent Go**, 48, odottaa viestiä kuolemasta. Hän päivystää Manilan Ermitan poliisiase-
man lehdistöhuoneessa, jonne on

kokoontunut kuvaajia ja toimittajia seuraamaan yön tapahtumia. Ja kun viesti tulee, lähtee mediaväki vauhdilla liikkeelle. Toisinaan se on perillä tapahtumapaikalla jo ennen poliisia.

Kun presidentti **Rodrigo Duterte** astui valtaan vuoden 2016 heinäkuussa, aloitti hän huumesodan, jolle ei näy loppua. Kaikkiaan Filippiinien huumesodassa on tapettu ilman oikeudenkäyntiä yli 8000 ihmistä, joiden poliisi sanoo käyttäneen tai myyneen huumeita.

Teloituksista paikan päällä – ilman pidätystä, virallista kuulustelua ja oikeudenkäyntiä – on tullut arkipäivää. Niissä kuolee myös sivullisia.

"Joskus yhden yön aikana on tehty jopa kymmenen murhaa. Kuolemanpartioilla on useimmiten kasvoillaan naamiot, mutta ihmiset tietävät, että mukana on poliisin

joukkoja. Osa uhreista on hyvin nuoria, 15–16-vuotiaita, ja heidät ammutaan vain kadulle", kertoo Vincent.

"Murhat on suunniteltu ennalta ja tehty systemaattisesti. Ihmiset ovat hysteerisiä ja tunteiden vallassa. Monet eivät uskalla puhua mitään. Vaikka he olisivat nähneet tappajat, eivät he halua puhua."

VINCENT GON mielestä poliisille on annettu liikaa valtaa. Nämä ovat varastaneet uhreilta jopa koruja ja kännyköitä ja sekaantuneet hautajaisbisnekseen.

"Suurin osa meistä journalisteista vastustaa huumeita, mutta tämä ei ole oikea tapa ratkaista huumeongelmaa. Uhrien perheet kärsivät, ja seuraavan sukupolven köyhyys vain pahenee. Perheet tarvitsisivat tukea: toimeentulomahdollisuuksia, työtä ja koulutusta. Köyhät eivät hae oikeutta. Heillä ei ole keinoja puolustaa itseään."

Vincent Go on freelancer, joka kuvaa pääasiassa katoliselle uutistoimistolle UCANille (Union of Catholic News). Hän on kokenut ammattilainen, mutta myöntää, että joskus on vaikea nukkua, kun uhrien kasvot tulevat uniin. Kuva-aineiston editointi on raskasta, koska aineisto on varsin brutaalia.

"Vielä alussa poliisi halusi tehdä yhteis-

työtä median kanssa, mutta nyt he eivät halua antaa enää lausuntoja. Maassa on murhattu myös toimittajia, pappeja ja kansalaisjärjestöjen edustajia, kun he ovat uskaltaneet kritisoida maan johtoa ja vallanpitäjiä. Mutta en tee työtäni yksin. Me journalistit pidämme yhtä, varsinkin täällä yövuorossa."

FILIPPIINIEN JOURNALISTILIITON NUJP:n (National Union of Journalists of the Philippines) pääsihteeri **Debet Panelo**, 43, toteaa, että ajat ovat Filippiineillä varsin haasteellisia sekä journalisteille että hyvälle journalismille.

"Tässä työssä ei voi olla arka, mutta pelkään silti välillä, että lapseni menettävät äitinsä", tunnustaa 14- ja 7-vuotiaiden lasten äiti.

Pelko ei ole aivan aiheeton, sillä Filippiinit on 2000-luvun tilastoissa maailman kolmanneksi vaarallisin maa journalisteille Irakin ja Syyrian jälkeen. Filippiinien Journalistiliitolla on säätiö, jonka kautta he voivat tukea työssään tapettujen toimittajien orvoiksi jääneitä lapsia.

Journalistien tilannetta ei auta se, että maan nykyinen presidentti on puhunut hyvin kovasanaisesti tapetuista toimittajista – jotka ovat esimerkiksi arvostelleet häntä

Tapahtumapaikalla. Median edustajat – kuvaajat ja toimittajat – ovat nähneet kaduilla tuhansia ruumiita laittomien teloitusten jäljiltä. Kaikkiaan Filippiinien huumesodassa on tapettu ilman oikeudenkäyntiä yli 8 000 ihmistä, joiden poliisi sanoo käyttäneen tai myyneen huumeita.

99

Trolleja on soluttautunut myös journalistien joukkoon, joten tarkistamme aina liittomme jäseneksi pyrkivän taustat. Hakijalla täytyy olla liitossa suosittelija.

kolumneissaan ja jutuissaan – että he ansait-sivatkin kuolla.

”Nykyinen hallinto haluaa saattaa median huonoon valoon. Jos me raportoimme väärinkäytöksistä, meitä kutsutaan puolueellisi-ksi. Presidentti Duterte ajattelee, että median täytyy ottaa kaikki sellaisena kuin hän sanoo. Hänellä on kieltämättä paljon tukijoita – jopa mediassa – mutta meidän täytyy silti harjoittaa reilua, tasapuolista ja itsenäistä journalismia.”

”Kaikkein eniten journalistit ovat alttiina häirinnälle ja painostukselle maaseudulla

maan syrjäisemmissä kolkissa. Yksi pahim-pia alueita on Mindanaon saari.”

MINDANAOLLA KOETTIIN journalismin kaik-kien aikojen mustin päivä marraskuussa 2009, kun satapäinen aseistanut joukko sieppasi ja tappoi autosaattueesta 58 ihmis-tä, joista 32 oli toimittajia ja kuvaajia.

Ampatuanin verilöyly liittyi paikallispo-litiikkaan, jossa toinen kuvernööriehdokas yritti estää kilpailijaansa asettumasta ehdol-le. Rikoksesta epäillyt eivät ole vielä kukaan saaneet syytteitä tai tuomioita. Tapahtuman

oikeuskäsittely jatkuu yhä. Henki on halpa Filippiineillä.

”Tämä on julkeata, kun rikolliset jäävät rankaisematta. Meidän on silti pakko ajatel-la myös omaa turvallisuuttamme. Mikään juttu ei ole sen arvoinen, että se pitäisi tehdä henkensä kaupalla. Pelko johtaa kuitenkin helposti itsesensuuriin”, Panelo toteaa.

Osa toimittajista ja kuvaajista, varsinkin nuoremmista, kokee huumesodasta ja sen uhreista raportoinnin niin raskaana, että he haluavat vaihtaa alaa. Journalistiliitto järjes-tää jäsenilleen tarvittaessa vertaistukea, jol-loin he voivat käsitellä kokemuksiaan kolle-goidensa kanssa.

”Journalismin etiikasta on tullut hyvin herkkä aihe Filippiineillä, mikä näkyy myös sosiaalisessa mediassa. Jos sinne laittaa pre-sidentistä jotain kriittistä, niin voi olla var-ma, että postausta trollataan hyvin pian. Trollaus oli erityisen intensiivistä presiden-tinvaalien aikana, kun poliitikot käyttivät trolleja hyökätäkseen vastustajiaan vastaan.”

”Trolleja on soluttautunut myös journalis-tien joukkoon, joten tarkistamme aina liit-tomme jäseneksi pyrkivän taustat. Hakijalla täytyy olla liitossa suosittelija. Haluamme jäsentemme olevan puolueettomia ja kun-nioittavan journalismin etiikkaa.” ●

Masentunut. Toimittaja Omar Gómezin joutui muuttamaan pois kotiseudultaan kolmen murhayrityksen jälkeen.

Tappouhanalainen

Kadun joka päivä, että ryhdyin journalistiksi, sanoo meksikolainen toimittaja Omar Gómez.

MAIJA SALMI, TEKSTI • MEERI KOUTANIEMI, KUVA

Meksikon pääkaupungissa Méxicossa sijaitsevan ostoskeskuksen ravintolaan saapuu hermostunut mies. Pohjois-Meksikon Baja Californiasta kotoisin oleva toimittaja **Julio Omar Gómez**, 37, vilkuilee olkansa yli ja tilaa kamomillateetä.

Pääkaupunki on ollut Omar Gómezin koti ja pakopaikka nyt lähes kahdeksan kuukautta. Kotiseudultaan toimittajan ajoi kolme murhayritystä.

”Työskentelin vapaana toimittajana ja ylläpidin sivustoa, jolla kritisoin osavaltion korruptoitunutta hallintoa ja kirjoitin järjestäytyneestä rikollisuudesta.”

Omar Gómezin postilaatikkoon alkoi ilmestyä uhkauskirjeitä. Uhkausten jälkeen alkoivat teot.

”Taloni poltettiin ensimmäisen kerran joulukuussa 2016. Onneksi emme olleet silloin kotona.”

Tuhopoltto säikäytti Omar Gómezin, mutta talon peruskorjauksen jälkeen toimittaja ja hänen perheensä pääsivät muuttamaan takaisin kotiinsa. Taloon asennettiin palovaroittimet, ja valvontakamerat. Helmikuussa tuhopolttajat iskivät kuitenkin uudestaan, mutta onnistuivat polttamaan ainoastaan pihalla olleet autot.

”Luoti oli tarkoitettu minulle. Silloin ymmärsin, että ainoa vaihtoehto oli lähteä pois.

Tuhopolttoyriyksen jälkeen Omar Gómez pääsi Meksikon sisäministeriön suojeluohjelmaan ja sai ympäröivä vuorokauden häntä

suojelevat henkivartijat.

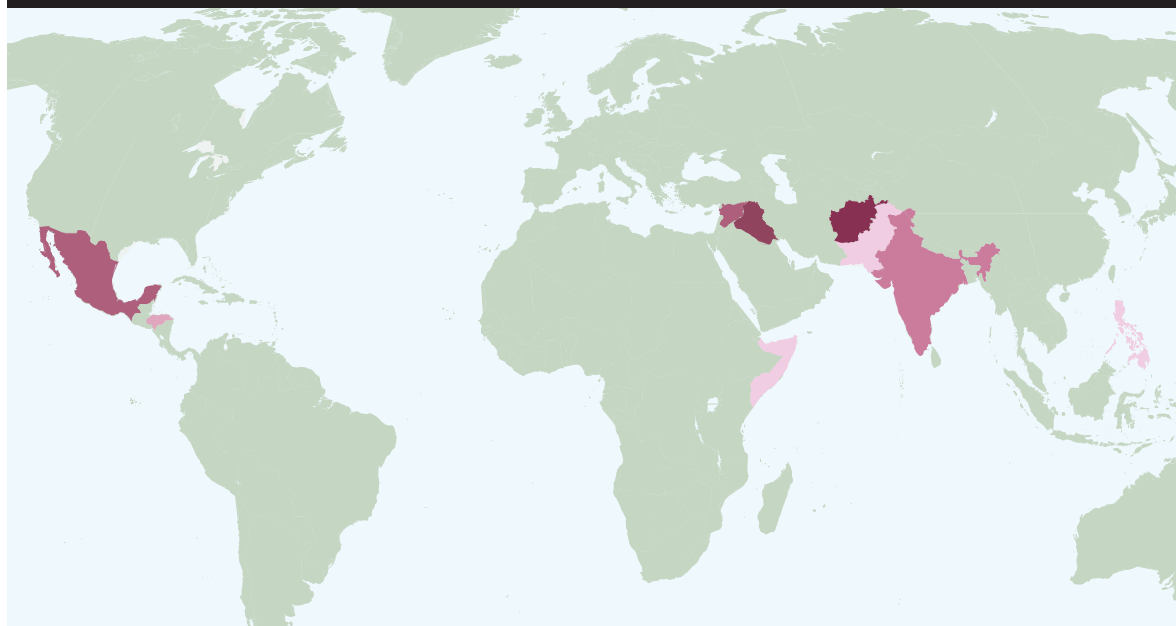
”Lisäksi lopetin työt toimittajana, mutta tiesin, ettei se suojelisi minua. Olin mennyt liian pitkälle.”

OMAR GÓMEZ OLI oikeassa, sillä maaliskuussa toimittaja heräsi savuun ja liekkeihin. Pihalla ollut auto oli sytytetty jälleen palamaan. Palavaa ajoneuvoa katsomaan mennyttä henkivartijaa ammuttiin ja hän kuoli myöhemmin vammoihinsa sairaalassa.

”Luoti oli tarkoitettu minulle. Silloin ymmärsin, että ainoa vaihtoehto oli lähteä pois.”

Omar Gómez päätyi lukuisien muiden tappouhan alla elävien toimittajien tapaan pääkaupunkiin. Toistaiseksi yli 10 miljoonan asukkaan metropoli on tarjonnut journalistille kohtalaisen suojan. Omar Gómezin mukana seurasi hänen vaimonsa, mutta lapset lähetettiin sukulaisten luokse kaupunkiin, jonka nimeä hän ei halua kertoa.

MEDIALLE VAARALLISIMMAT MAAT 2017

Maa	Kuolleita
Afganistan	11
Irak	10
Meksiko	9
Syyria	9
Intia	5
Honduras	4
Pakistan	3
Filippiinit	3
Somalia	3

LUVUISSA ON LASKETTU YHTEEN KAIKKI MEDIA-TYÖNTEKIJÖIDEN KUOLEMAT, MYÖS NE, JOIDEN MOTIIVIA EI OLE PYSTYTTY VARMISTAMAAN. LUVUT SISÄLTÄVÄT JOURNALISTIEN LISÄKSI MEDIAA AVUSTAVAT TYÖNTEKIJÄT, KUTEN KÄÄNTÄJÄT, FIKSERIT, KULJETTAJAT SEKÄ HALLINNOLLISEN TYÖN TEKIJÄT.

LÄHDE: COMMITTEE TO PROTECT JOURNALISTS

YKSI VAARALLISIMMISTA

● Vuoden 1992 jälkeen Meksikossa on tapettu 92 journalistia tai mediatyöntekijää. Viime vuonna tapettiin yhdeksän journalistia.

● Suurin osa murhauksista toimittajista on kirjoittanut järjestäytyneestä rikollisuudesta tai korruptiosta. Valtaosa murhista jää selvittämättä.

● Committee to Protect Journalists -järjestön tilastojen mukaan Meksikossa kuolee kolmanneksi eniten toimittajia. Edellä ovat Afganistan ja Irak.

● Toimittajien kuolemia tilastovien järjestäjien luvut poikkeavat hieman toisistaan erilaisten tilastointitapojen takia.

● Tilastoja tekevät Toimittajat ilman rajoja (RSF), Committee To Protect Journalists (CPJ) ja Kansainvälinen journalistiliitto (IFJ).

Lapsiaan toimittaja yrittää tavata kerran kuukaudessa.

Perheensä, työnsä ja kotinsa lisäksi Omar Gómez on menettänyt mielenterveytensä.

”Kärsin ahdistuneisuushäiriöstä ja vakavasta masennuksesta. Jos minulla ei olisi perhettä, olisin tappanut itseni. Kadun joka päivä, että ryhdyin journalistiksi.”

Toistaiseksi ketään ei ole pidätetty tuhopoltoista tai henkivartijan murhasta. Hyökkääjät tallentuivat valvontakameroihin, mutta ketään ei ole pidätetty. ●

Toimittajat ristitulessa

MANU MARTTINEN, TEKSTI ● KAI WIDELL, KUVITUS

Meksikossa tapettiin viime vuonna yhtä monta toimittajaa kuin Syyriassa. Lähi-idässä toimittajia kuolee sotatoimien seurauksena. Etelä-Amerikassa heitä murhataan systemaattisemmin.

Journalistien ja muiden mediatyöntekijöiden kuolemat ovat viime vuosina hieman vähentyneet. Committee to Protect Journalists -järjestön (CPJ) tilastojen mukaan heitä kuoli viime vuonna 74, kun viisi vuotta sitten vastaava luku oli 106.

Synkin vuosi on CPJ:n tilastoissa on 2007, jolloin henkensä menetti 112 journalistia tai mediatyöntekijää.

CPJ:n arvion mukaan syy kuolemien vähentymiselle on epäselvä.

”Se voi johtua monesta tekijästä, kuten itsensensuurista tai asian saaman kansainvälisen huomion lisääntymisestä. Toisaalta kriittisten toimittajien hiljentämiseksi käytetään muita keinoja, kuten vankeutta”, järjestö toteaa arvioissaan.

Eniten median työntekijöitä kuoli viime vuonna Afganista-

nissa, Irakissa ja Syyriassa. Ne ovat olleet vuosia vaarallisimpia maita journalisteille.

Näille maille tyypillisiä mediatyöntekijöiden kuolintapauksia ovat aseelliset iskut, joissa kuolee sattumanvaraisesti useita ihmisiä, myös median edustajia.

Esimerkiksi Syyriassa Abu Fasin kylässä kuoli itsemurha-autopommi-iskussa 17 ihmistä lokakuussa 2017. Heistä kaksi oli Hawar News Agencyn journalisteja.

Osa iskuista on kuitenkin suunnattu suoraan mediaa vastaan. Esimerkiksi Afganistanin valtion televisioyhtiö RTA menetti neljä työntekijäänsä 17. toukokuuta, kun terroristijärjestö Isis hyökkäsi aseineen yhtiön toimistoon Jalalabadissa.

VIRALLISESTI RAUHAN AIKAA elävässä Meksikossa kuoli viime vuonna yhtä monta toimittajaa kuin Syyriassa. Meksikossa toimittajia murhataan kuitenkin Lähi-idän maita suunnitelmallisemmin. Meksikossa on tapettu 95 journalistia vuoden 1992 jälkeen.

Tyypillinen tapaus on esi-

merkiksi toimittaja **Javier Valdez Cárdenasin** murha 15. toukokuuta huumekartellien hallitsemassa Sinaloa osavaltiossa. Korruptioon ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen keskittyvän *Riodoce*-lehden perustajatoimittaja murhattiin toimituksen lähistöllä.

Samantapaisia murhia tehdään myös Hondurasissa.

Filippiineillä murhattiin viime vuonna kolme toimittajaa, joista kahdessa tapauksessa motiivi liittyi murhatun journalistiseen työhön.

EUROOPAN MAISTA listalla ovat Tanska ja Malta. Tanskalaisen keksijän **Peter Madsenin** epäillään murhanneen ruotsalaisen freelancetoimittajan **Kim Walin** sukellusveneessä Kööpenhaminassa viime elokuussa. Maltalla Panama-papereista ja maansa korruptiosta kirjoittanut toimittaja **Daphne Galizia** murhattiin autoonsa kauko-ohjatulla pommilla.

Viime vuonna toimittajia tapettiin yhteensä 22 maassa. Kolmasosa kuolleista journalistista oli freelancereita, viidesosa naisia. ●

Turvassa

Toimittaja Muluken Tesfaw joutui jättämään kotimaansa Etiopian, kun maan hallitus oli aikeissa passittaa miehen vankilaan. Hän sai Suomesta turvapaikan vuonna 2016.

ANNA-SOFIA NIEMINEN, TEKSTI • MINNA KURJENLUOMA, KUVA

Etiopialainen toimittaja **Muluken Tesfaw** päätyi Suomeen vähän satumalta. Ironista kyllä, hän tuli Suomeen lehdistönvapauden nimissä – ja joutui jäämään lehdistönvapauden puutteen takia.

Oli toukokuu 2016, ja Suomi isännöi maailman lehdistönvapauden päivän kunniaksi järjestettyä kansainvälistä konferenssia. Helsinkiin saapui noin 800 toimittajaa ja muuta media-alan ammattilaista ympäri maailmaa. Kehittyvistä maista tuli osallistujia ulkoministeriön kutsumana ja maksamana.

Tesfaw oli yksi heistä. Hän vain ei koskaan päässyt lähtemään takaisin kotimaahansa. Etiopian hallitusta kritisoiva toimittaja oli vaarassa joutua vankilaan.

Pian konferenssin jälkeen Tesfaw kävi Ruotsissa sikäläisten kollegoiden kutsumana. Siellä ollessaan hän sai lähipiiriltään Etiopiasta viestejä, ettei olisi turvallista palata. Poliisi oli kuulustellut hänen kollegaansa ja kysynyt hänen olinpaikastaan.

Tesfaw haki turvapaikkaa Ruotsista, jossa on isompi etiopialaisten yhteisö kuin Suomessa. Dublinin sopimuksen nojalla hänet kuitenkin siirrettiin Suomeen, jonka kautta hän oli tullut Eurooppaan. Hän anoi turvapaikkaa täällä.

Joulukuussa 2016, vain pari viikkoa Maahanmuuttoviraston haastattelun jälkeen, Tesfaw sai myönteisen päätöksen.

”Se oli hyvin nopeaa”, hän toteaa noin vuotta myöhemmin, loppuvuodesta 2017.

Päätöksen nopeudesta voi päätellä, että Tesfaw oli ilmeisessä vaarassa.

”Henkilökohtainen uhka ja vainon vaara oli niin selvä”, sanoo Journalistiliiton kansainvälinen asiamies **Juha Rekola**.

KESÄN 2016 JÄLKEEN parisenkymmentä Suomesta turvapaikkaa hakenutta toimittajaa on ottanut yhteyttä Journalistiliittoon.

Rekola on kirjoittanut heistä lausuntoja, joissa on avannut heidän kotimaidensa tilannetta ja toimittajan työn erityistä luonnetta.

Rekola kertoo, että joissain tapauksissa hallinto-oikeus on käyttänyt hänen lausuntojensa tietoja perusteina ja kumonnut Maahanmuuttoviraston antamia kielteisiä turvapaikkapäätöksiä.

Myös Tesfaw otti yhteyttä liittoon. Rekola jutteli hänen oikeusavustajansa kanssa, ja he totesivat, että mitään lausuntoa ei edes tarvitse kirjoittaa. Tesfawiin kohdistuva vaara oli ilmeinen muutenkin.

”Etiopiassa tosin on lähes sama asia olla journalisti, bloggaaja tai aktivisti.

Muluken Tesfaw, toimittaja

Tesfaw on kirjoittanut lukuisista ihmisoikeusrikkomuksista ja korruptiosta. Hän on kirjoittanut esimerkiksi maiden pakkolunastuksista, jotka johtivat mielenosoitukseen, joihin hallitus vastasi väkivallalla ja tappoi mielenosoittajia.

Suomeen saapumisensa jälkeen Tesfaw julkaisi kirjan, jossa hän syyttää Etiopian hallitusta etnisen ryhmän kansanmurhasta. Kirja oli yksi syy hakea turvapaikkaa: jos hän olisi julkaissut kirjan Etiopiassa ollessaan, hän olisi voinut joutua vankilaan.

Etiopia on Toimittajat ilman rajoja -järjestön vuosittain julkaisemassa lehdistönvapausindeksissä huonoimman viidenneksen joukossa, sijalla 150. Järjestön mukaan maassa käytetään systemaattisesti terrorismisyytteitä toimittajia vastaan.

Seurauksena voi olla vuosien vankilatuomioita, ja toimittajia saatetaan pitää pid-

tettyinä pitkiäkin aikoja ilman oikeudenkäyntiä. Lehtiä on lakkautettu, niin myös Tesfawin omistama sanomalehti.

Tesfaw kertoo, että hänellä on ystäviä vaarassa, vangittuina ja maanpaossa. Hän kertoo itse olleensa pidätettynä kerran, kymmenen päivän ajan, mutta syytteitä ei nostettu. Vuoden 2015 parlamenttivaalien aikaan hän piileksi eräessä luostarissa.

”Valtapuolue hallitsee 100 prosenttia parlamentin paikoista. Ne olivat symboliset vaalit.”

TESFAWISTA KUULEE, että hän on erittäin huolissaan. Hän ihmettelee, miksi länsimaissa

Maanpaossa. Etiopialainen toimittaja Muluken Tesfaw sai joulukuussa 2016 turvapaikan Suomesta. Hän käy kielikoulua ja pyrkii aktivistina vaikuttamaan siihen, miten Euroopan maat kirjoittavat Afrikasta.

mediassa kerrotaan niin vähän Etiopiasta, vaikka tilanne siellä on kaoottinen. Ja hän haluaa, että Euroopan maat eivät tukisi kehitysyhteistyövaroilla Etiopian hallintoa.

Tesfaw jatkaa Etiopian ongelmista kirjoittamista Suomesta käsin, alustaksi vain on vaihtunut sosiaalinen media. Hänellä on Facebookissa yli 57 000 seuraajaa, ja hän kirjoittaa sinne jopa monta kertaa päivässä. Hän kertoo saavansa kontakteiltaan Etiopiasta tietoja.

Omien sanojensa mukaan Tesfaw on kulkenut polun, jonka alussa hän oli toimittaja, keskellä bloggaaja, ja nykyään hän on aktivisti.

”Etiopiassa tosin on lähes sama asia olla journalisti, bloggaaja tai aktivisti.”

Hän haluaisi jatkaa toimittajan töitä Suomessakin, mutta kielimuurin takia se on vaikeaa. Hän kuitenkin ajattelee, että Suomi on täynnä mahdollisuuksia. Suomessa on vapaus. Viime vuoden loppupuolella Tesfaw sai myös vaimonsa Suomeen.

Tällä hetkellä Tesfaw on työttömänä, käy kielikoulua ja kirjoittaa aktivistina. Tulevaisuudessa hän haluaisi jatkaa psykologian opintojaan, julkaista kirjoja ja lehtiä tai perustaa etiopialaisen kahvilan.

Ennen kaikkea hän haluaa vaikuttaa siihen, että Euroopan maat muuttavat politiik-

kaansa Afrikan suhteen eivätkä anna kehitysapua seuraamatta sitä, mihin raha käytetään.

TESFAW KAIVAA puhelimestaan esiin Facebookin kansikuvansa. Kuvassa on nuori mies mielenosoituksessa.

”Hänet tapettiin. Tunsin hänet, hän oli turistiopas.”

Tesfaw kertoo, että mies oli sosiaalinen ja sanavalmis, ja vietti työnsä takia suurimman osan ajasta ulkomaalaisten kanssa. Hänet tapettiin isojen mielenosoitusten yhteydessä, niin kuin monia muitakin.

Tesfaw ei ole vaihtanut kansikuvaansa yli vuoteen, koska haluaa muistaa. ●

Levottoman seksipuheen puolesta

Ina Mikkola haluaa kyseenalaistaa sen, miltä uskottavan toimittajan pitää näyttää ja kuulostaa.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • AAPO HUHTA, KUVA

Varoitus, tässä haastattelussa nuori nainen puhuu seksistä! Vielä viime syksynä erään toisen alle kolmikymppisen

Nyt-liitteessä esittämät ”levottomat seksipuheet” saivat osakseen päätoimittajatasen paheksuntaa.

Dokumenttisarjan tekeminen pornosta, etenkin positiivisesta kulmasta, voisi olla uskottavan journalistin uran kannalta tyhmä veto. Mutta jos on, se ei **Ina Mikkolaa** kiinnosta.

Hän ei edes mielellään puhuisi ”urasta”, vaan asioista, ”joita nyt on duunannut”.

”En ajattele, että elämäni olisi joku cv. Minun elämäni on minun elämäni”, Mikkola sanoo.

Sitä paitsi hän on huono vetämään roolia. Ina Mikkolan missio on journalistinakin näyttää ja kuulostaa Ina Mikkolalta, vaikka se sopisi huonosti siihen, miltä älykkään ja uskottavan journalistinaisen oletetaan näyttävän ja kuulostavan.

”Minulle on monesti sanottu, että et näytä toimittajalta”, Mikkola kertoo.

”On jotenkin läppä ajatus, että se mitä olen tai mitä minulla on päällä, on jotenkin rebel. Senkin uhalla, että suurin osa ei ota minua vakavasti, teen silti niin”, Mikkola sanoo.

MIKKOLA TULI tunnetuksi Ylen *Hullu juttu* -ohjelman toimittajana ja Basoradion aamujuontajana.

Jälkimmäistä pestiä hän hoiti liki kaksi vuotta yksin, kunnes korvaamattomana oleminen kävi liian

rankaksi ja aamuradion keveys alkoi tuntua suorittamiselta. Sitä voisi kutsua burnoutiksikin.

Radiosta puuttui myös liikkuva kuva, jonka tekeminen oli jo lapsena Mikkolan haaveammatti.

”Ja jos ei ole onnellinen, pitää vain lähteä menemään”, hän sanoo.

Saman syksynä 2015 hän marssi Gimmeyawallet-tuotantoyhtiöön useamman ohjelmaidean kanssa ja vakuutti tuottajan ensimmäisestä.

”On ihan käsittämätöntä, että naisen argumentti voidaan aina latistaa yhdellä sanalla, 'horo'.

Subin ostopäätös antoi odottaa itseään vuoden. Sinä aikana Mikkola teki freelancetöitä ja kävi Los Angelesissa vetämässä henkeä – puvusti ja maskeerasi julkaisemattomia, Pokémon-aiheista live-action lyhytelokuvaa ja oli ihan vain tekevä mitään.

Sitten hän palasi ja alkoi duunata ensimmäistä pitkäa dokumenttisarjaansa, pornosta.

KUTEN NIMI antaa ymmärtää, *Ina <3 pornon* näkökulma aiheeseensa on positiivinen. Se auttoi Mikkolan mukaan myös haastateltavien löytämisessä.

”Moni on niin tottunut siihen,

että heitä dissataan.”

Alalla omasta tahdostaan olevien ammattilaisten haastatteleminen takasi myös sen, että jos joku dokumenttia tehdessä nolosteli, se oli Mikkola itse. Jokaiseen tilanteeseen hän pyrki menemään mahdollisimman avoimin mielin.

Pornossa on kuitenkin stigmansa ja luotettavaa tutkimustietoa tai dataa on vain vähän. Siksi ohjelman fokus keskittyi Mikkolan mukaan luontevasti alan ammattilaisten sekä hänen omiin pohdintoihinsa.

”Mikään juttu, mitä olen aiemmin duunannut, ei ole mennyt minuun niin syvälle. Olen oivaltautunut paljon asioita: seksuaalisuudesta, ihmisyydestä, vallasta, tasa-arvosta”, Mikkola sanoo.

SEKSUAALISUUDESTA JA vallasta oli kyse myös reilu vuosi sitten, kun Mikkola nosti julkisuuteen häneen Slush-teknologiatapahtumassa kohdistuneen seksuaalisen häirinnän.

Tai oikeastaan, teki siitä julkisen Facebook-päivityksen, johon perinteiset mediat tarttuivat.

Vaikka Mikkolaa kiiteltiin Slushin järjestäjiä myöten, ne joita viesti ei miellyttänyt, syyttivät häntä julkisuustyrkyksi. *MV-lehti* manasi liikkeelle trolliarmeijan. Mikkolan Bassoradiolle tekemää parodiaa räppäri Tippa-T:n *Mehumusiikkivideo*sta levitettiin kuin todisteena, että Mikkola halusikin tulla häirityksi.

Vaikka Mikkola yritti ajatella, että kyse on häntä itseään isommasta asiasta, höykytys tuntui pahalta.

”Sen takia monet naiset eivät puhuneet siitä. He eivät halunneet sitä shittiiä”, hän sanoo.

”On ihan käsittämätöntä, että naisen argumentti voidaan aina latistaa yhdellä sanalla, 'horo'.”

Vuotta myöhemmin alkoi #metoo-kampanja, ja sama asia sai paljon suuremmat mittasuhteet. Sitä Mikkola on seurannut ilolla ja ylpeydellä.

”Jos emme puhuisi seksuaalisesta häirinnästä, niin olisihan se tökerö tilanne. Nyt siitä puhutaan. Naiset voimaantuvat ja uskaltavat taistella vastaan, ja miehet joutuvat kelaamaan asemaansa.”

Siksi hän on halunnut tehdä ohjelman pornosta – sekin on aihe, josta ei paljon puhuta. Ja ehkä pornoa ymmärtämällä ihmiset voisivat kohentaa myös omaa seksuaalista älykkyyttään.

”Seksipositiivisuus auttaisi seksuaalisen häirinnän poistamisessa”, Mikkola sanoo.

”Jos voisimme keskustella seksistä ja seksuaalisuudesta avoimemmin, kyllä seksuaalinen häirintäkin sitä kautta lähtee litomaan.”

Mikkolasta on ”läppä”, että esimerkiksi itsensä sanominen seksikkääksi on vallankumouksellinen teko jo sinänsä.

”Mitä tahansa nainen tekee, se voidaan seksuaalisoida. Ihan sama mitä puet – se on jo seksuaalinen kannanotto”, hän pohtii.

”Jos joku nuori nainen puhuu seksuaalisuudesta avoimesti, niin jumalauta se saattaa kuulostaa keski-ikäisen äijän korvaa liian radikaalilta. Alitajuisesti tiedostetaan, että jos nainen ottaa oman seksuaalisuutensa haltuun, niin se on voimakas nainen. Se uhkaa jonkun valta-asemaa, ja siksi se on niin kuumottava.” ●

Vallankumouksellinen. Lokero, jonka määrittää miltä uskottavan ja älykkään naisen pitää näyttää ja kuulostaa, on julkisuudessa kapea, Ina Mikkola sanoo. Sitä hän haluaa rikkoa, kaikilla mahdollisilla tavoilla.

INA MIKKOLA

● 27-vuotias freelance-toimittaja ja media-alan ammattilainen.

● Teki Subille dokumenttisarjan Ina <3 porno, joka ensimmäinen jakso esitetään 21. helmikuuta.

● Työskennellyt aiemmin muun muassa Bassoradion aamujuontajana ja Ylen Hullu juttu -ohjelman toimittajana.

● Tuli alalle lukioaikanaan Nuorten Ääni-toimituksen kautta. Valmistunut Metropolian televisio- ja radiotyön linjalta medianomiksi.

Många bollar i luften. Medan mediehus lägger ner tidningar och "koncentrerar sig på kärnverksamheten" satsar Marthaförbundet på att föra ut sitt budskap i flera kanaler. "Papperstidningen ger en oersättlig läsupplevelse och kommer inte att försvinna i första taget", säger Mikaela Groop, redaktionschef på tidningen Martha.

Martha är i smöret igen

JOHAN SVENLIN, TEXT • KARL VILHJÄLMSSON, FOTO

Det är hippt att sticka egna kläder och TV-utbudet domineras av program där man lagar traditionella maträtter av närodlat matvaror. Martha hade rätt hela tiden.

I nom medievärlden råder allmänt en ängslan för att man ska satsa på fel grej och missa taget. Marthaförbundet är inte den typen av organisation som sätter upp ett finger i luften och känner efter varifrån det blåser.

"Nej, tidskriften *Martha* har hållit fast vid samma grundvärderingar sedan den startades 1903, då med namnet *Husmodern*. Nu ser vi en motreaktion i samhället mot konsumismen och marthorna har alltid varit bra på att snappa upp vilka konkreta frågor och behov det finns i samhället", säger Mikaela

Groop, redaktionschef på tidningen *Martha*.

Vi sitter i hennes redaktionsrum på andra våningen i Marthaförbundets nya högkvarter på Busholmen i Helsingfors. Bland grannarna i det svenskspråkiga kvarteret finns Teater Viirus, Affärsmagasinet *Forum*, daghemmet Pärulan och Teknologföreningens restaurang Skøgul.

På andra sidan glasväggen sitter Marthaförbundets rådgivare och svarar på medlemmarnas frågor per telefon och webb. I bokhyllan på den motsatta väggen fylls flera hyllmeter av inbundna årgångar av

förbundets tidning. Den har genom åren bytt namn, men hus-håll, ekologi och vardagsekonomi flätar sig som en röd tråd igenom årgångarna.

"Ja, tidningen fyller 115 år så vi firar det bland annat genom att i varje nummer under året publicera citat ur artiklar från tidigare årgångar. Artiklarna har genom åren varit mycket välskrivna och de beskriver sin samtid väl."

SJÄLV FIRAR Groop 20-årsjubileum i år som redaktionschef. Hennes journalistkarriär började på Svenska Yle, där hon jobbade 1986–1994,

Tidskriften Martha har hållit fast vid samma grund- värderingar sedan den startades 1903.

Mikaela Groop, redaktionschef
på tidskriften Martha

bland annat som researcher. Efter att ha skrivit en bok om interkulturell kommunikation blev hon värvad som lärare till Markkinointi-instituutti i Helsingfors. Det var under en ledighet från institutet, sommaren 1998, som hon utan några stora förväntningar gick till en intervju för en halvtidstjänst på Marthaförbundet.

"Det var kärlek vid första ögonkastet. Genast när jag kom in till intervjun kände jag att det här var något jag ville göra."

Då handlade jobbet om att ge ut en tidning. Sedan dess har distributionskanalerna blivit fler. Till sammans med sin kollega **Karin Lindroos**, som är informatör och ansvarar för Marthaförbundets visuella profil, gör Groop numera en tidning, en Marthapodd, inlägg på sociala medier, upprätthåller en webbplats och videostreamar evenemang. Och efter 20 år på samma jobb finns kärleken kvar.

"Ibland får jag frågan om jag inte tröttnar på att göra samma tidning. Jag brukar svara att det hela tiden händer nya saker och att tidningen ser helt annorlunda ut nu jämfört med hur den såg ut när jag kom hit."

FRILANSARE PRODUCERAR en stor del av innehållet i *Martha*. Som inköpare märker Groop att tillgången på frilansare ökat i svallvågorna av mediehusens uppsägningar.

"Dagens frilansare är duktiga, ambitiösa och pålitliga. Det hör till det roligaste i mitt arbete att hålla kontakten med dem. Ibland blir jag alldeles lycklig när någon gjort det där lilla extra som jag inte ens bett om."

Tidningen är fortfarande flaggskeppet och det visuella intrycket högprioriterat. Läsaren ska få en magasinkänsla från första till sista sidan.

"Tidningen som medium är helt

överlägsen för vissa typer av fördjupande artiklar och reportage. Jag är inte oroad över att papperstidningen ska försvinna, den ger en upplevelse som inte går att ersätta och kommer alltid att fylla vissa behov."

En fråga som genomgående ställts ända sedan starten är vad tidningen ska få kosta. Dagens *Martha* kan inte köpas som lösnummer och inte heller tecknas som prenumeration. Enda sättet att få den är att bli medlem i Marthaförbundet.

"Som medlemstidning ska tidskriften *Martha* informera medlemmarna om vad som händer i förbundet, men också ge läsarna råd om hur de i sin vardag kan bidra till en hållbar utveckling enligt Marthaförbundets vision."

MARTHAFÖRBUNDET RIKTAR sig uttryckligen till kvinnor och behandlar ämnena hushåll, ekologi och vardagsekonomi. Hur går det ihop 2018?

"Vi vill inte fjättra kvinnor vid spisen, utan uppmanar alla att dela lika på hushållsarbetet. Vi är visserligen historiskt en kvinnoorganisation, men vi exkluderar ingen och vi är bara glada om vi får med fler män som medlemmar."

I förra numret ingick en artikel där miljöbilar testades. Medier som tar upp miljö, hälsa eller ekonomi brukar hamna i skottgluggen. Det kommer nya rön från forskare varje vecka och självutnämnda experter från googleuniversitetet går igång på att breda ut sina egna teorier, vare sig det gäller vindkraft, GI-dieten eller klimatförändringen.

"Klimatförändringen är ett allvarligt ämne, men som individ känner man sig maktlös inför en så stor fråga. I stället försöker vi som experter på vardagen upplysa läsarna om hur de med små medel kan bidra, till exempel genom att

minska matsvinnet, skära ner på köttkonsumtionen eller sortera sopor."

Finns det ämnen som väcker ramaskri i er tidning?

"Inte ramaskri men vissa ämnen som konsumtion, vardagsekonomi och kemikalieanvändning väcker många frågor hos våra läsare. Mart-horna är vanligtvis hjälpsamma och om de reagerar på något i tidningen, till exempel att korsordet blivit svårare, påpekar de det på ett försynt sätt."

Nästa nummer, med temat Livets goda, är under arbete. *Martha* fortsätter att spinna på sin röda tråd. ●

TIDSKRIFTEN MARTHA

● Har en upplaga på 8 650 och är därmed den största kvinnotidningen på svenska i Finland. Marthapodden kommer en gång per månad och har 500–600 lyssnare.

● Ges ut i sex nummer per år av Finlands svenska Marthaförbund rf. som har cirka 10 000 medlemmar.

● Under åren 1903–1958 kom Marthaförbundets tidning ut under namnet *Husmodern*, åren 1958–1965 hette den *Marthabladet/Husmodern* och sedan 1999 har den hetat *Martha*.

● Innehållet speglar Marthaförbundets verksamhet inom kärnområdena hushåll och näring, miljöhänsyn i vardagen och vardagsekonomi.

Var är mittent?

ANNAKAISA SUNI • ANNAKAISA.SUNI@GMAIL.COM SKRIBENTEN ÄR REPORTER PÅ SVENSKA DAGBLADET OCH BOR I STOCKHOLM.

Hur många asylsökande är en nivå Sverige klarar av? Den frågan ställde jag alldeles nyligen i en intervju med Miljöpartiets språkrör i *Svenska Dagbladet*.

För bara fem år sedan väckte en snarlik fråga raseri i Mediesverige. "Hur mycket invandring tål Sverige?" frågade programledaren i partiledardebatten i SVT:s Agenda hösten 2012.

Författaren Marcus Priftis skrev att frågan var så främlingsfientlig i sin konstruktion att man inte kunde svara på den utan att bekräfta rasistiska osanningar. De här osanningarna var enligt honom att invandring är en belastning för Sverige, att det går att sätta ett maxantal för invandrare och att Sverige är nära den gränsen.

SVT fick dessutom så mycket kritik via mejl och på sociala medier att public service-bolaget valde att bemöta den i en ny artikel.

Pia Bernhardson, projektledare för Agenda, sa att formuleringen visst var tillspetsad. Men man valde ändå att lyfta frågan därför att antalet asylsökande och anhöriginvandrare ökat kraftigt, och därför att regeringen problematiserat frågan genom att tala om att en

allt större del av invandrarna är lågutbildade.

DET DÄR VAR alltså 2012, och jag minns att även jag var förbryllad över SVT:s formulering. I dag tycker jag att det är helt på sin plats att ställa frågan som jag gjorde till Miljöpartiet. Intressant nog märker jag att jag resonerar på liknande sätt som Agenda gjorde. Det var regeringen som började, så tänker även jag.

”För bara fem år sedan väckte frågan 'Hur mycket invandring tål Sverige?' raseri i Mediesverige.

Hösten 2015 ansåg nämligen den rödgröna regeringen att antalet asylsökande blivit så stort att Sverige inte längre klarade av att ta emot dem. Man införde gräns- och id-kontroller för att göra det svårare att komma till Sverige, gick från permanenta till tidsbegränsade uppehållstillstånd och minskade möjligheterna för de som flyttat till sin familj till Sverige.

När Miljöpartiet nu inför hös-

tens val vill återgå till en mer generös flyktingpolitik tyckte jag det var viktigt att fråga vilken volym de har i åtanke. Det var ett av cirka trettio frågor – jag frågade även bland annat om det är rätt att EU betalar Turkiet för att de ska hålla flyktingar borta.

VI JOURNALISTER har mycket makt när vi formulerar frågor. Jag tänker att helheten frågor i en intervju borde återspegla samhället – när samhället förändras måste frågorna förändras. Men samtidigt borde frågorna främja ett demokratiskt och empatiskt samhälle som inte bygger på rasism och sexism. Det handlar verkligen inte om att bekänna politisk färg, utan om att stå upp för åtminstone en lägstanivå av ansändighet.

Min något högrävande idé utmanades av en radioreporter som nyligen utbildade oss skrivande journalister i hur man får bra svar. När journalister ställer frågor utifrån en föreställd mittenposition försöker vi bara imponera på våra kolleger, ansåg han. Ett bättre samtal blir det ofta när man testat att ställa sig på olika sidor om mittent.

Ett intressant råd som jag tänker följa, med stor försiktighet. För var är mittent? Uppenbarligen har den flyttat på fem år.

NYA FÖRTROENDEMÄN TOG ÖVER

”Jag hoppas att jag kan finnas där som ett skyddsnät. Som står stadigt när det blåser och som man kan vända sig till när man behöver stöd.”

Det säger **Anna Sourander**, färsk huvudförtroendeman vid HSS Media.

Förlagsredaktörer och anställda inom pressen valde i oktober 2017 nya förtroendemen. Mandatperioden inleddes i januari i år och är två år lång.

Anna Sourander sitter också i Journalistförbundets styrelse. Hon tycker att arbetet i styrelsen och arbetet som huvudförtroendeman stödjer varandra.

Vad är aktuellt?

”På ett allmänt plan är vi fortsättningsvis en bransch med stora förändringar och med ständiga samarbetsförhandlingar. Det är en tuff uppgift att hänga med och se till att allt går rätt till juridiskt.”

Inom Journalistförbundet verkar sammanlagt närmare 150 förtroendemen runt om i landet. En lista på de svenska redaktionernas förtroendemen hittar du på *Journalistens* webbplats.

Lina Laurent

FÅ SVENSKA FALL I ONM

Opinionsnämnden för massmedier behandlade i fjol enbart två anmälningar som riktade sig mot svenska redaktioner. Båda anmälningarna gällde rapporteringen om politikern **Peter Albäck** som använt nedlåtande ord mot kvinnor i en debatt som förts i sociala medier. Friande beslut gavs i januari i år.

Sammanlagt tog ONM emot 369 anmälningar 2017. Nämnden behandlade 72.

Det totala antalet anmälningar var 100 färre än året innan. Enligt ONM:s ordförande **Elina Grundström** beror det bland annat på tydligare anvisningar för hur man ska göra en anmälan. Att anmälaren uppmanas vänta en vecka med att skriva sin anmälan har också lett till färre anmälningar som gjorts i vredesmod.

”Vi behandlar i stort sett lika många anmälningar som tidigare. Skillnaden är att en större del av anmälningarna nu är omsorgsfullt skrivna”, säger Grundström.

Lina Laurent
Marja Honkonen

etiikka

Ajojahti, entäs sitten?

MARJA HONKONEN, TEKSTI • ANNA-KAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Pahantahtoisen lähteen tiedot pitää tarkistaa erityisen hyvin, mutta motiivi ei yksin ole uutisen este.

Helsingin piispan **Teemu Laajasalon** kuittisotkua ja vanhoja liiketoimia on puitu julkisuudessa tavalla, jota jotkut ovat kutsuneet ajojahdiksi.

Siitä on syytetty Helsingin hiipakuntavaltuuston puheenjohtajaa **Johanna Korhosta**, joka tuki piispanvaalissa toista ehdokasta. Juuri Korhosen laajalle jakelulle lähettämä 40 kysymyksen selvityspyyntö toi julkisuuteen kuittiepäselvyydet. Aiemmin Korhonen on penkonut ja kommentoinut Laajasalon yritystoimintaa.

”Vahingoittamismotiivi voi nostaa julkaisukynnystä.

Pauli Juusela, uutispäällikkö, Kirkko ja Kaupunki

Mutta entä sitten? Onko syytösten syytöstehtäällä merkitystä, jos faktat ovat kohdillaan?

JOURNALISTIN OHJEIDEN kohdan 12 mukaan lähteisiin on suhtauduttava erityisen kriittisesti silloin, kun kyse on kiistanalaisesta asiasta. Lähteen hyötymis- tai vahingoit-

tamistarkoitus ei silti ole este julkaista uutista, jos kaikki muu on kunnossa. Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja **Elina Grundström** sanoo.

”Jos lähteellä on selvä motiivi, asiat pitää tarkistaa tavanomaista paremmin. Mutta ainahan ne pitää tarkistaa.”

JO12 on monissa JSN:n päätöksissä ”apupykälä”. Siihen liittyvät langettavat ovat tulleet usein piilomainonnasta tai erittäin kielteiseen julkisuuteen liittyvistä kohdista. Lähdekritiikin puute tekee virheistä pahempia.

JO14:n mukaan yleisölle on josain tilanteissa avattava sitä, miten nimettömän lähteen luotettavuus on varmistettu, Grundström muistuttaa.

Hän painottaa myös, että nimettömän lähteen esittämät faktat ja esimerkiksi kielteiset arviot ovat eri asia.

”Niiden suhteen toimittajan pitäisi olla hyvin kriittinen.”

KIRKKO JA KAUPUNKI uutisoi Laajasalon kuittiepäselvyydet ja 40 kysymyksen listan ensimmäisenä.

Uutispäällikkö **Pauli Juusela** painottaa, ettei listan heille toimittanut taho ole Johanna Korhonen itse, eikä kommentoi, miten lehti tiedot sai. Lähteen motiivien miettiminen on toki aina paikallaan, Juusela sanoo.

”Tässä tapauksessa niissä ei ollut mitään sellaista, että olisi ollut tarpeen jättää juttu tekemättä.”

Toimitus halusi, että niin Korho-

sen, Laajasalon kuin Helsingin seurakuntayhtymän kommentit saatiin samaan juttuun.

”Kohuutettiin samppanjasta ja kokiksista ei meidän mielestämme ollut aiheutta. Isoimpia asioita olivat virkamatkojen majoitustaso ja kuittien puuttuminen”, Juusela toteaa.

Vastaavia tilanteita *Kirkossa ja kaupungissa* ratkotaan Juuselan mukaan harvoin. Vinkkejä toki tulee, ja silloin lähteiden motiivia suhteutetaan asian yleiseen merkitykseen.

”Vahingoittamismotiivi voi nostaa julkaisukynnystä”, Juusela sanoo.

SUOMEN KUVALEHTI kertoi Laajasalon yhtiön talousvaikeuksista viime elokuussa, ja piispan toimintaa on seurattu tarkkaan.

Toimittaja **Salla Vuorikosken** mukaan oli selvää, että lehti tarttuu myös kuittisotkuun. Toimitus selvitti eri tavoin Korhosen 40 kysymyksen taustoja. Kaikkea ei julkaistu.

”Uutisarvon pohdinnan kannalta ei ole merkitystä, miten tieto listasta on toimituksille päätenyt”, Vuorikoski sanoo.

Vuorikoski kertoo kysyvänsä lähteidensä motiiveista usein suoraan. Se on tärkeä taustatieto, muttei määritä uutiskynnystä.

”Olen harvoin törmännyt tilanteeseen, jossa lähde saisi suoran henkilökohtaisen hyödyn uutisoinnista”, Vuorikoski kertoo.

Ja onko ”vahingoittaminen” aina huono motiivi? Vuorikoski pohtii. Vaikka joku haikailisi epäeettiselle vallankäyttäjälle potkuja, joskus potkujen seuraus voi olla yhteiskunnalle hyvä.

”Tietojen julkaisemista pitää aina ensisijaisesti arvioida yleisön edun kannalta: onko yleisöllä oikeus tietää”, Vuorikoski summaa. ●

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI KÄSITTELEE JOURNALISTIN OHJEITA, JOTKA OVAT AJANKOHTAISIA TAI MUUTEN KIINNOSTAVIA.

JOURNALISTIN OHJE 12

Tietolähteisiin on suhtauduttava kriittisesti. Erityisen tärkeää se on kiistanalaisissa asioissa, koska tietolähteellä voi olla hyötymis- tai vahingoittamistarkoitus.

anna hyvän kiertää

Uusi asento. Pyhä järvi oli Ann-Mari Huhtaselle poikkeuksellisen henkilökohtainen teksti. Kun se julkaistiin, hän ei ollut enää töissä Hesarissa, vaan palautetta tuli toisen työn sähköpostiin ja Facebookissa. ”Palaute oli onneksi hyvin hyvää. Tekstin henkilökohtaisuuden takia kielteinen palaute olisi varmaan mennyt tavallista enemmän sisälle.”

ANN-MARI HUHTANEN, 34

● Helsingin Sanomien määräaikainen kotimaantoimittaja.

● Työskennellyt muun muassa Nuoren Voiman päätoimittajana, Imagen toimitussihteerinä, Helsingin Sanomien featuretoimituksessa, Ylioppilaslehdessä ja freelancerina.

● Palkittu Sanomalehtien Liiton Vuoden parhaissa 2015 ja Suurella Journalistipalkinnolla työryhmän kanssa 2013.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

JOHANNA LAITISEN
VALINTA

Gummeruksen toimituspäällikkö **Johanna Laitinen** valitsi **Ann-Mari Huhtasen** *Helsingin Sanomissa* 13. elokuuta 2017 julkaistun tekstin lapsuuden järvestä:

”*Pyhä järvi* on teksti, jonka haluaa lukea nopeasti ja hitaasti. Alussa isä vajoaa pinnan alle. Dramaattinen avaus herättää uteliaisuuden, ja on kauhottava kiireesti eteenpäin. Sitten vastaan tulee tämä ja pitää jarrutella: ’Siinä hän riippuu. Minuutteja, viisi. Riippuu eikä suostu.’ Onko tämä proosaruno?

Pyhä järvi huokuu vakavuutta mutta ei raskautta, hallintaa mutta ei kontrollia. Siinä kiteytyy järven merkitys, kesän ihannuus ja lopullisuuden läheisyys.

Hyvässä tekstissä on jotain samaa kuin elämässä. Niissä pitää olla kauneutta ja syvyyttä.”

Äänessä lyysisempi minä

NINA ERHO, TEKSTI ● HELI BLÅFIELD, KUVA

”Kun **Piiroisen Heidin** kuviin tarvittiin teksti, jäin pohtimaan, kirjoittaisinko sen itse, koska mökki ja järvi herättivät paljon ajatuksia ja muistoja. Kotimatalla mielessäni alkoi soida lauseita, ja laitoin ne ylös. Siinä oli aloitus ja pätkä keskeltä”, sanoo **Ann-Mari Huhtanen**, joka kirjoitti *Pyhä järvi* -tekstin viime kesänä *Helsingin Sanomien* featuretoimituksen toimitussihteerinä.

”Kirjoittamaan pääsin vasta toiseksi viimeisenä työpäivänä, mutta teksti syntyi nopeasti – sisälläni kuplineet lauseet vain tulivat. Editorin mielestä kertojan ääni oli hyvä, mutta lukija tarvitsi runollisuuden rinnalle lisää selittäviä lauseita. Olin samaa mieltä, sillä editori antaa näkemyksensä toimittajan käyttöön, ja teksteistä tehdään yhdessä parempia.

Pyhä järvi poikkeaa paljon siitä, mitä normaalisti teen tai haluan tehdä. Mielestäni huomion ei kuulu kohdistua toimittajaan, vaan merkitystä on tuomisilla yhteiseen pöytään. Tässä tapauksessa kuitenkin tuntui, että pystyisin itseni kautta kertomaan jotain yleisesti tunnistetta-

vaa. Olen epäluuloinen brändijournalismia kohtaan, joten valinta oli hyvinkin harkittu.

Kirjoitan yleensä vuodattaen, ja alan vasta siten muokata tekstiä. Tämäkin syntyi niin, mutta nyt päässäni puhui ääni, joka antoi rytmin ja painon jo ennen kuin teksti oli ’paperilla’. Luulen, että lyysisempi minä sai tilaa. Toisaalta luetutin tekstin perheelläni, koska halusin sen olevan totuudenmukainen. Korjasin esimerkiksi sen, montako kertaa isän sydäniskuri löi vedessä.

Kun juttu ilmestyi, halusin ottaa siihen etäisyyttä. Tunne liittyi siihen, mitä olin antanut ulos, mutta en silti tuntenut paljastaneeni itseäni kokonaan. Halusin kertoa vähin elein ja jättää paljon kertomatta. Silti asiat eivät olleet enää niin kipeitä, ettei niitä olisi voinut käsitellä.

Tavallaan sama irtautuminen pitää tehdä joka jutusta. Kirjoitusvaiheessa on mietittävä, mitä ja miten lukija tekstistä saa. Julkaisun jälkeen tekstistä ja sen tulkinnoista on päästettävä irti – muutoin tähän työhön on vaikea pystyä.”

Jokainen innostunut on kotiinpäin

Luantaina 10. helmikuuta on podcastien ystävän fiilistelypäivä. Helsingin Korjaamolla järjestettävillä Jaksohali-pienfestareilla kotimaisten podcastien tekijät kertovat paitsi ohjelmistaan myös siitä, miten hyvä podcast syntyy ja miten siitä voi saada rahaa.

Festarin takana on podcast-yhteisö Jakso ja Toimitus, **Veera Luoma-ahon** ja **Olli Sulopuiston** reilun vuoden ikäinen firma, joka tienaa tuottamalla podcasteja. Vaikka Jaksohalista käteen voi jäädä lipputulaja, kannattaako kahden hengen putiikin kannustaa markkinoille kilpailijoita?

Tietenkin, sanoo Sulopuisto.

”Tällä hetkellä podcastien kuuntelu on sen verran pienen yleisön juttu, että jokainen podcastista innostunut julkaisija tai kuulija voi potentiaalisesti lisätä kuulijoiden määrää ja siten kasvattaa markkinaa”, hän järkeelee.

”Sitten pitää vain luottaa siihen, että kun alkaa tulla kilpailua, pystymme erottautumaan muista tekijöistä.”

Podcastien tekemistä Jaksohalissa pääsee seuramaan myös livenä. Paikalla tehdään jakso **Kasper Strömmanin** ja **Mikko Pykärin** Suomen suosituimmasta podcastista sekä EVA:n Apunen ja Malirannasta. Niistä palasen festaritunnelmaa saa, vaikkei pääsisi paikalle.

Marja Honkonen

LISÄTIEDOT: JAKSO.FI

[Jyväskylän] yliopiston tutkimuksessa selvisi, että lukuvaikeuksista tyttöjä selvästi enemmän kärsivät pojat lukevat mielellään lyhyitä sisältöjä etenkin verkosta, mutta miten saada energiajuomaa hörpivä ja kaupakeskuksissa notkuva nuori maakuntalehden verkkosivuille ehkä hieman turhanpäiväisen Instagramin selailun sijaan? Siinäpä meillä hankala kysymys, johon ei ole yhtä oikeaa vastausta.

Toimittaja Henri Pitkänen
Etelä-Salmaassa 30. tammikuuta

Kahden tunnin ajan ihmisiä kiinnostaa, mitä on tapahtunut. Jos sen jälkeen ei tule analyttisempaa juttua ja taustaa, ihmiset alkavat valua pois.

KSF Median lead researcher Lotta Holm
Suomen Lehdissä 31. tammikuuta

Nuorten lukijoiden sydämiin ei ole oikoreittejä tai helppoja kikkoja. Uskollisuus syntyy artikkeleille.

artikkelilta: sellaisella journalismilla, joka kunnioittaa kaikkien ikäryhmien – myös nuorten – älyä.

Helsingin Sanomien
päätoimittaja Kaius Niemi
Twitterissä 30. tammikuuta

Selittävä journalismi on onnistunut silloin, kun lukija kenties tietää aiempaa vähemmän, mitä mieltä olla, mutta tietää silti paljon enemmän.

Toimittaja Aurora Rämö
Suomen Kuvalehdessä 2. helmikuuta

Pelkkiä peukutuksia tärkeämmäksi tulevat sosiaalisessa mediassa keskustelut. Ja niissä perinteiset mediatilat ovat olleet aina vahvoilla. He tuntevat käyttäjänsä, joille osataan tehdä sellaista sisältöä, jota lukijat mielellään myös jaksavat eteenpäin.

Toimittaja Emma-Leena Ovaskainen
Helsingin Sanomien Säätiön
stipendiblogissa 23. tammikuuta

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Uutinen vaaliaamuna

Joskus yksittäinen uutinen alkaa yskittää. Näin kävi presidentinvaalipäivän aamuna, kun kuuntelin Ylen radiouutisia, hörpin aamukahvia ja virittäydyin tämän demokratian juhlapäivän ylevään tunnelmaan.

Täh! Mitä siellä oikein sanottiin! Että **Niinistön** valinta varmistuu jo ennakkoonien perusteella?

Kahvia läikähti kaulukselle, unet karisivat silmistä. Oli pakko mennä Ylen nettisivuille tarkistamaan, mistä oikein on kysymys. Pian löysinkin räväkästi otsikoidun jutun: *Professori: Niinistön valinta varmistuu jo iltakahdeksalta – vaalipäivän yllätysnousijaa ei tule.*

Pam! Turha siis mennä enää äänestämään. Niinistö on jo voittanut.

Pari kelettä pääsi ilmoille. Miten Yle voi tällä tavalla uutisoiden dissata demokratiaa!

Primitiivireaktiosta toivuttuani yritin miettiä analyttisesti, mikä Ylen vaaliuutisessa mättää. Sekö, että moni äänestäjä luki uutisesta vain somessa levitetyn otsikon? Toki se, mutta jokin muukin, jokin kontekstiin liittyvä.

Me kielentutkijat puhumme paljon kontekstista, usein hämähästi. Termillä viitataan milloin yksittäisen sanan kanssa samassa tekstissä käytettyihin muihin sanoihin, milloin tilanteeseen, jossa sanaa on käytetty, milloin tekstin julkaisualustaan, milloin abstrakteihin yhteiskunnallisiin olosuhteisiin.

Kaikki nämä kontekstit ovat olennaisia, kun mietitään sitä, miten tekstien viestejä tulkitaan. Nyt tulkinnan kannalta erityisen merkitykselliseksi tuli uutisen julkaisemisen ajankohta.

Kun potentiaaliselle äänestäjälle kerrotaan vaalipäivän aamuna Ylen uutisessa oikein rohvessoorin tietoihin viitaten, että vaalit ovat jo ratkenneet, miten äänestäjä tätä tekstiä tulkitsee? Kriittisimmät huutavat, että propagandaa. Uneliaimmat tuumivat, että se oli sitten siinä. Takaisin nukkumaan.

uusiin tehtäviin

KUKA?

Heidi Ekdahl, 39, aloitti 29. tammikuuta *Kymen Sanomien* päätoimittajana. Hän on työskennellyt aiemmin STT Viestintäpalveluiden liiketoimintapäällikkönä ja muun muassa STT:n uutistoimittajana, tuottajana ja media-analytikona. Hänellä on MBA- ja yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinnot. Ekdahl asuu Kotkassa ja Espoossa.

Toimitus haastoi heti

Miksi halusit Kymen Sanomiin?

Tarjoutui ainutlaatuinen tilaisuus päästä palvelemaan yleisönsä sitoutunutta toimitusta ja oppimaan itse uutta. Saan työskennellä toimituksen esimiehenä, mutta pääsen osallistumaan myös koko Kaakon Viestinnän liiketoiminnan kehittämiseen. Yhtiössä on oppimishaluisen, innovatiivinen ilmapääpiiri.

Työskentelit STT:ssa yli kymmenen vuotta. Jääkö taakse uppoava laiva?

En luonnehtisi näin. STT:n paikka suomalaisella media-kentällä on ainutlaatuinen. Siellä on ammattitaitoista ja asiantuntevaa porukkaa, jolla on todella korkea työ-moraali. Se on perusta, jolle on hyvä rakentaa.

Kuvasit nimitysuutisessasi Kymäriin lukijasuhdetta ”juurevaksi”. Mitä se tarkoittaa? Toimitus kokee lehden, sen levikkialueen ja lukijat hyvin omakseen. Tästä porukasta löytyy aitoa kotiseuturak-kautta.

Kun tulit tänne, ulkopaikakuntalaista päätoimittajaa osattiin heti hyvällä

tavallaan haastaa siitä, miten hän aikoo päästä sisälle alueeseen.

Miten aiot sen tehdä?

Aion tavata levikkialueen kuntien johtajat ja valtuustoryhmien puheenjohtajat. Istun toreilla ja kahviloissa, ja olen jo ottanut jututettavaksi erilaisia ihmisiä, tilaajia ja ei-tilaajia. Alusta saakka tiesin myös, että minun on asetuttava tänne juurtumaan. On hankittava asunto, käytävä kaupassa ja herättävä Kotkan aamuun – oltava osa yhteisöä.

”Saavutan tuloksia ilman, että johdan numeroilla.

Mitä tarkoittaa, että luvassa on ”entistäkin elävämpi verkkomedia”?

Hyvä verkkojournalismi ei tarkoita hetkessä hätiköintiä, vaan huolellista suunnittelua, järjestelmällistä ideointia ja ennakoitua. Verkossa on mahtava haaste se, että voi olla kokeellinen – ja palaute tulee välittömästi.

Jokaisen jutun ja kuvan pitää lunastaa itsensä. Tavoitteet ovat vahvasti verkossa, joka muuttuu maksulliseksi kevään aikana.

Saman konsernin Itä-Savo luopuu sunnuntainumerosta. Onko sama luvassa Kymäriin?

Ei näillä näkymin. Jatkamme normaalin rytmin mukaan.

Mikä tekee sinusta hyvän pomon?

Olen saanut palautetta, että olen inspiroiva ja kannustava esimies. Kuuntelen ja pystyn antamaan tilaa kullekin työntekijälle löytää omat vahvuutensa. Olen myös hyvin tavoitteellinen, ja saavutan tuloksia ilman, että johdan numeroilla.

Pitäkö paikallisjournalistin puolustaa aina alueensa etua?

On tärkeää olla omasta seudusta ylpeä, mutta journalistin tehtävä ei ole olla alueellinen edunvalvoja. Toimittajan tehtävä on palvella lukijaa. Oman alueen etuja on tarvittaessa voitava nostaa myös kriittiseen valoon.

Marja Honkonen

SATTUU TAPAHTUU

Luvut lähes oikein

Satakunnan *Kansa* siteerasi oikeudenkäynnin todistajaa uutisessaan 16. marraskuuta 1996 seuraavasti: ”Menin voimalla seitsemän miehen vaatimaan rahojani takaisin.”

Todistaja oli värikkäästi puhuva tunnettu viihdetaiteilija. Toimittajan toinen korva oli puolestaan lähes kuuro, eikä hän aina muistanut höristää sitä tervettä korvaansa.

Uutinen ilmestyi normaalisti. Jonkin aikaa sen jälkeen toimittaja osallistui Satakunnan Journalistien tilaisuuteen, jossa oli läsnä myös johtava syyttäjä.

”Toimittajat kyllä kirjoittavat välillä aivan mitä sattuu, ja tässä on todiste siitä”, syyttäjä jyrähti ja veti esiin kyseisen lehtijutun.

Jutun luettuaan syyttäjä oli miettinyt, oliko ollut edes samassa salissa kuin toimit-taja. Varmistaakseen omat kuulohavaintonsa syyttäjä oli vielä kuunnellut istunnon tapahtumat nauhalta.

Syyttäjä oli kuullut oikein. Todistajan sanat kuuluivat näin:

”Kuin voimalla seitsemän miehen menin vaatimaan rahojani takaisin.”

Toimittaja valahti valkoiseksi, ja ellei hän olisi ollut niin kookas ja pöydänalus niin matala, hän olisi valunut piiloon pöydän alle.

Toimittajan ei auttanut muu kuin tunnustaa syyttäjälle huonokuuloisuutensa ja vakuuttaa mokaan tahattomuutta.

Kotona vaimokin kyseli **Aleksis Kiven** tuotannon perään. Eikä sanat ”voimalla seitsemän miehen” soittaneet kelloja?

”Kivi? En mä koskaan mitään Kiveä luke-nut, en edes koulussa. Mä luin Jerry Cotto-nia. Äidinkielen opettajakin sanoi, että siinä on hyvä kieliasu.”

Nykyisin toimittaja käyttää käräjäsaliassa kuulolaitetta molemmissa korvissa. Kuulemma.

Harri Aalto

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHESSÄ. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

Osa totuutta. Kultainen Venla-gaalassa Emilia Saloranta haastatteli muun muassa Ellen Jokin kunnasta. "Työ saattaa näyttää glamourilta, mutta haastattelujen jälkeen siirryimme Kansallisoopperan kellariin kirjoittamaan verkkojuttuja ja tekemään voittajien haastatteluita."

Pintaa syvemmältä

NINA ERHO, TEKSTI • ANNA AUTIO, KUVA

Emilia Salorannan työ seurapiiritoimittajana on paljon muutakin kuin kuvatekstejä gaaloista.

Itätöitä, kiirettä ja kepeyttä, joka ei varsinaisesti ime ammatillista arvostusta. Kaksitoista vuotta seurapiiritoimittajana työskennellyt **Emilia Saloranta** luettelee työhönsä liittyvät stereotyyptit. Todellisuus on muutakin.

Keikat eivät ole pelkkiä gaaloja, ja julkikikset hyvin tunteva saa kirjoittaa monipuolisia juttuja. Verkko on tehnyt seurapiirijournalismistakin uutiskisan.

"Se on näin kunnianhimoiselle

keskeistä. Haluan kertoa ihmisten tarinat uutisotsikoiden takaa ensimmäisenä."

Koska Saloranta on freelancer, työn aikatauluissa on kolmen lapsen äidille mieleistä joustoa. Toisaalta ajoissa laaditut suunnitelmat siitä, mistä *Me Naisten* viikoittainen *Radalla*-palsta syntyy, sallivat ottaa kalenteriin muitakin töitä.

Toki välillä, kun tekeillä on paltan lisäksi *Mimmien* kansihaastattelu, asiakaslehden julkisjuttu ja blogipostauksia, mies on työmatkalla ja lapsilla on flunssa, Saloranta juoksee niin, ettei ehdi

tukkaansa kammata.

"Toisaalta olen lomistani tarkka. Työssään pitää pystyä venymään, mutta burn outin kanssa ei kannata flirttailla."

Vaikka seurapiirien meininki on ulkoisesti halailevaa, tulosta tekee vain toimittaja, joka osaa kysyä myös kipeitä kysymyksiä. Isoa haastattelua pyytäessään Saloranta kertoo heti, ettei hänellä ole kansiotikkoon valtaa. Harvoin kun joku suuttuu, hän pyytää anteeksi ja on saanut haastatteluja myös jatkossa.

Ammattitaitoa on myös erottaa toisistaan asiat, jotka kannattaa

kirjoittaa heti ja asiat, joiden kanssa kärsivällisyys palkitaan.

"Omaa avoimuuttani saan välillä suitsia, mutta toisaalta se joskus kirjoittaa haastateltavan vastauksiin lisää syvyyttä."

Kun Saloranta opiskeli valtiotieteellisessä, hänen haaveensa oli päästä eduskuntaan. Pian tie alkoi näyttää kärsimättömästä turhan pitkältä, mutta toivetta asioihin vaikuttamisesta ei tarvinnut unohtaa.

"Vertaistukitarinoiden arvoa ei pidä vähätellä. Julkisten sanomilla on monille yllättävän paljon väliä." •

Vähemmän vaaleista

Vaalikoneita. Vaalitenttejä. Uutisia ehdokkaiden lapsuudesta, perheestä, harrastuksista ja tietenkin heidän ajamastaan politiikasta. Ja huipenuksena vaali-illan live seurannat ja tuloslähetykset miljoonayleisölle.

Lopputulokset: nykyinen, mielipidemittausten mukaan kansalaisten vahvasti arvostama presidentti valittiin odotetusti ensimmäisellä kierroksella.

Presidentinvaalit on luultavasti näyttävin politiikan mediatapahduma, joka osuu esimerkiksi istuvan hallituksen koko kaudelle. Mutta onko se tärkein? Vaikuttaaako presidentinvaalien lopputulos meidän kansalaisten elämään enemmän kuin monet, monet hal-

JANNE ZAREFF ○ JANNE.ZAREFF@YLE.FI KIRJOITAJA ON YLEISRADION TOIMITTAJA.

”On paljon tärkeämpää kiinnittää huomionne poliitikkojen toimintaan vaalien välissä.

lituksen hankkeet, jotka vaalikaudessa ehditään ajaa läpi?

Kun asiaa miettii, niin se, kenet vaaleissa valitaan, ei ole yhtä tärkeää kuin se, millaisia päätöksiä vaalien välissä tehdään.

Tietenkin vaalien tulos, etenkin eduskuntavaaleissa, määrittää mitä suurimmassa määrin sitä, mitä vaalien välissä tapahtuu. Vaalit ovat tärkeä osa edustuksellisen

demokratian toimintaa. Niiden ei kuitenkaan pidä olla ainoa osa sitä.

Demokratian toimimisen kannalta on äärimmäisen tärkeää, että se, mitä vaalien välissä tapahtuu, myös näkyy niissä vaaleissa. Siksi voidaan hyvin sanoa, että kansalaisina meidän on paljon tärkeämpää kiinnittää huomionne poliitikkojen toimintaan vaalien

välissä kuin vaalikampanjoiden ja vaalien aikana.

Näemmekö vielä presidentinvaaleja vastaavan riehnan esimerkiksi sote-uudistuksesta, joka määrittää meidän terveydenhuoltomme tason hamaan tulevaisuuteen? Toki uudistuksen käänteitä on uutismediassa seurattu tarkasti ja asiantuntevasti.

Rutiiniseuranta, olipa se miten asiantuntevaa hyvänsä, ei kuitenkaan voi kiinnittää huomiotamme samalla tavalla kuin esimerkiksi presidentinvaalien ympärille rakennettu tiedon karnevaali.

Korostammeko liiaksi vaaleja? Tuskin monikaan ajattelee, että kansalaisten aktiivisuus kuuluu vain niihin. Pitäisikö mediatoissa alkaa suhtautua vaaleihin enemmän rutiiniuutisoitavana ilmiönä ja alkaa niiden sijaan ohjata resursseja niistä tapahtumista kertomiseen, jotka aidosti ja suoraan vaikuttavat meidän kaikkien elämään?

Asiainhoitajaksi Turkuun

Turun Journalistiyhdistys etsii uutta järjestötoiminnasta kiinnostunutta asiainhoitajaa. TJY on lähes 500 jäsenen yhdistys, jonka aktiivista toimintaa voit olla kehittämässä entistä mielenkiintoisemmaksi ja hauskemmaks.

Asiainhoitajana olet mukana järjestämässä seminaareja, koulutuksia ja matkoja. Yhdistyksellä on Turussa toimisto ja lomamökki Teijolla.

Etsimme joustavaa ja käytännöllistä henkilöä, joka ymmärtää yhdistystoimintaa, taloudenhoitoa ja journalistista työtä. Tietotekniikan osaaminen ja kielitaito ovat eduksi.

Palkka on 1050 €/kk ja työ sopii esimerkiksi freelance-työn oheen ja työllistää noin 10 tuntia/viikko. Työt alkavat pian eli jo maaliskuun puolivälissä.

Vapaamuotoiset hakemukset osoitteella: toimisto@turunjournalistit.fi tai Turun Journalistiyhdistys, Savenvälajankatu 3, 20810 Turku. Hakuaika 9.-23.2.2018.

Tiedustelut:

Puheenjohtaja Sini Silván,
040 506 5846, sini.silvan@pp.inet.fi

Asiamies Mathias Luther,
040 628 0488, toimisto@turunjournalistit.fi

Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU on Postin henkilöstöä edustava työntekijä- ja toimihenkilöjärjestö. Jäseniä työskentelee myös muissa yrityksissä. PAU on noin 28 000 jäsenellään alansa vahva edunvalvoja, joka ajaa jäsentensä taloudellisia, ammatillisia ja yhteiskunnallisia etuja.

Haemme viestinnän ammattilaista

vakituiseen työsuhteeseen

Edellytämme hakijalta

- Kokemusta toimittajan työstä
- Kykyä käyttää ja kehittää sosiaalista mediaa viestintäkanavana
- Taitoa tehdä pieniä graafisia töitä Adoben ohjelmilla.

Toimittajana/toimitussihteerinä vastaat Reitti-lehden prosessista, suunnittelusta, ideoinnista ja toteutuksesta. Apuna sinulla on päätoimittaja sekä avustajat.

Tämän lisäksi toimit viestinnän asiantuntijana ja toteutat sekä suunnittelet verkkosivujen ja sosiaalisen median tehokasta käyttöä viestinnässä. Tuet myös liiton aktiiveja ja jäseniä kouluttamalla heitä. Taito kuvata sekä tehdä videoita katsotaan eduksi.

Lähetä hakemuksesi ja CV palkkatoivomuksineen viimeistään 15.2.2018 mennessä birgit.simonen@pau.fi. Aihekenttään ”Hakemus”. Pyrimme aloittamaan haastattelut jo ennen hakuaajan päättymistä. Paikka on tarkoitus täyttää mahdollisimman pian.

Tiedustelut:
puheenjohtaja Heidi Nieminen 050 340 3217
(jätä tarvittaessa soittopyyntö).

Suomen Journalistiliitto hakee JOURNALISTILLE PÄÄTOIMITTAJAA

Journalistin päätoimittaja Markku Lappalainen jää eläkkeelle ensi kesänä. Etsimme hänen tilalleen päätoimittajaa, joka johtaa lehden toimitusta ja liiton viestintää. Päätoimittaja kuuluu liiton johtoryhmään. Arvostamme kokemusta ja näkemystä journalismista sekä viestinnän osaamista. Journalistiliiton toiminnan ja tavoitteiden tuntemus on suotavaa.

Päätoimittaja on sananvapauslain tarkoittama Journalistin vastaava päätoimittaja. Hänen johtamaansa viestintäyksikköön kuuluvat Journalistin toimitus ja liiton tiedottaja. Etsimme uudistushaluista ammattilaista, joka haluaa osallistua suomalaisen journalismin ja viestintäalan kehittämiseen. Meidän katseemme on tulevaisuudessa. Haluatko kuulua joukkoomme? Katso laajempi tehtäväkuvaus: journalisti.fi

*Journalistiliiton julkaisema ammattilehti Journalisti vaalii
laadukasta journalismia, sanavapautta ja alan parhaita perinteitä.
Journalistiliitto on 14 500 jäsenen itsenäinen ammattiliitto,
joka valvoo jäsentensä aineellisia ja ammatillisia etuja.*

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

Etsi Xpertti

**ETSII TUTKIJAN JUTTUUSI
ILMAN HAKUSANOJA,
AVOIN KYSYMYS RIITTÄÄ.**

www.etsixpertti.fi

Palveluksessasi yliopistot,
tutkimuslaitokset ja

SUOMEN AKATEMIA

Uuden Suomettaren Säätiön apurahat

Uuden Suomettaren Säätiö tukee suomenkielisen median journalistien yleisen ja ammatillisuuden lisäämistä myöntämällä apurahoja opintomatkoihin, kursseihin ja muuhun täydennyskoulutukseen sekä tutkimus- ja julkaisuhankkeisiin. Lisäksi säätiö kannustaa alan opiskelijoita pienehköin pro gradu -stipendein.

Säätiön hallitukselle osoitetusta vapaamuotoisesta hakemuksesta tulee käydä selville hakijan ikä, opinnot, tähänastinen toiminta ja suunnitelma apurahan käytöstä. Hankkeen toteututtua apurahan saajan tulee antaa säätiön hallitukselle kertomus apurahan käytöstä.

Hakemukset tulee lähettää **19.3.2018** mennessä säätiön asiamiehelle osoitteella: Uuden Suomettaren Säätiö, Annukka Åstrand, Hanikka 19 A, 02360 Espoo.

Uhkailtu. Toimittaja Linda Pelkonen pitää tärkeänä, että käräjäoikeus on nyt määritellyt sen mitä uhkailu on ja antanut selvän viestin, että se on väärin.

Pitkän prosessin päätös

MANU MARTTINEN, TEKSTI • KAI WIDELL, KUVA

Toimittaja Linda Pelkonen on tyytyväinen, että käräjäoikeus tuomitsi häntä uhkailleen miehen.

Toimittaja **Linda Pelkonen** kirjoitti marraskuussa 2015 uutisen *Uuteen Suomeen*. Uutinen oli rutiinijuttu Kempeleellä tapahtuneesta raiskauksesta. Tapahutumat jutun julkaisun jälkeen ovat olleet kaikkea muuta kuin rutiinia.

Seuraavana päivänä hän sai useita viestejä ja puheluita, joissa häntä uhkailtiin monin sanakäantein. Hän teki rikosilmoituksen, mutta tapaus eteni vasta sitten, kun silloinen valtakunnansyyttäjä **Matti Nissinen** otti asiaan kantaa maaliskuussa 2016.

Tällä viikolla prosessi tuli yhteen päätepisteeseen, kun Helsingin käräjäoikeus tuomitsi uhkailuviestejä lähettäneen

miehen sakkorangaistukseen ja vahingonkorvauksiin kunnianloukkauksesta.

Toisen miehen syytteet laittomasta uhkauksesta kaatuivat. Uhkauspuheluista tehty nauhoite ei riittänyt todisteeksi oikeudessa, vaikka puhelut oli soitettu miehen puhelimesta ja keskusrikospoliisin tekemien äänianalyysien havaintojen perusteella kyse oli samasta henkilöstä.

Kolmas mies saa tuomionsa toukokuussa.

”Onhan tämä prosessi ollut paljon raskaampi kuin ajattelin. Olen pettynyt tämän toisen syytteen kaatumisesta. Kuvittelin, että äänitetty puhelu on aika hyvä todiste. Ja kun soitetaan tietystä numerosta, niin olisi ollut helppo selvittää, kuka soitaja on. Olin todella yllätynyt, että tätä ei sitten oikeudessa pystyttykään todistamaan.

Asian jatkuva käsittely on vaatinut paljon Pelkonen aikaa.

Lisäksi hän on altistanut itsensä uusille uhkausviesteille, kun tapauksen vaiheista on uutisoitu.

Kollegat ovat kannustaneet, mutta monet, jotka eivät ymmärrä asian merkitystä, ovat vähätelleet tapausta.

”Jopa tutuilta on tullut selkeää palautetta, että oletko liian herkkänahkainen.”

Pelkonen pitää oikeuden tuomiota tärkeänä. Hän muistuttaa joutuneensa tilanteeseen nimenomaan työtehtäviensä takia. Hän pitää uhkailuja vaimen tamisyrittäksenä, joka koskee muitakin kuin toimittajia. Tuomiolla on laaja yhteiskunnallinen merkitys.

”Se vain on väärin, että työnsä takia joutuu viharyöppyjen kohteeksi. Hyvä, että oikeus on nyt selvästi määritellyt mitä on kunnianloukkaus. Uskon, että asian käsittely oikeudessa ja tuomio kunnianloukkauksesta voi hyödyttää tulevien tapausten käsittelyssä”, Pelkonen sanoo. ●

MEDIAKUNNAN VETÄJÄ VAIHTUU

Journalistiliiton työsuuskunnan Mediakunnan toiminnanjohtajan paikka on tulossa auki. Mediakuntaa sen toiminnan alkuajoista eli viime vuoden alusta vetänyt **Maiju Mitrunen** siirtyy toisen työnantajan palvelukseen helmikuussa.

Nina Erho

Yhdistykset

YLEN ohjelmatyöntekijät ry:n vuosikokous on lauantaina 17. maaliskuuta kello 12 Helsingissä Ostrobotnian juhla-ateroksessa, Museokatu 10. Valtakirjojen tarkastus on kello 10–12. Jäsen voi käyttää kokouksessa oman äänensä lisäksi valtakirjalla kahden yhdistyksen jäsenen ääntä.

Kokouksessa käsitellään sääntö- ja määrät vuosikokousasiat ja saapuneet aloitteet. Aloiteaika päättyy 9. helmikuuta. Kauempaa tuleville on majoitus Hotelli Helkassa, Pohjoinen Rautatiekatu 23, Helsinki. Kokouksen jälkeen on noin kello 18.20 illanvietto ruokailuineen Bottan juhlasalissa.

Ilmoittautumiset ja kotimaan matkalippuvaraukset YOT:n toimistolle sähköpostilla helena.pekarila@yle.fi tai puhelimitse 0405059794.

HÄMEEN-UUDENMAAN Journalistien teatteri-ilta on Hämeenlinnan Teatterissa 23. maaliskuuta kello 19. Näytös: *Naisia hermoromahduksen partaalla*. Omarahoitus viisi euroa. Ilmoittautuminen viimeistään 28. helmikuuta: riikka.mantynen@hameensanomat.fi tai arno.juutilainen@hameensanomat.fi.

KYMENLAAKSON Journalistien vuosikokous on lauantaina 10. maaliskuuta kello 14 Kotkassa Kotkan Klubilla, Kirkkokatu 2. Puhujana **Outi Salovaara** Journalistiliiton hallituksesta. Kokouksessa palkitaan vuoden journalisti. Ilmoittautumiset 28. helmikuuta mennessä sihteerille: ritva.launeskoski@iitinseutulehti.fi.

SOSIAALITOIMITTAJAT ry:n vuosikokous on 12. helmikuuta klo 17 Helsingissä Journalistiliiton kokoustilassa, Säästöpankinranta 2 A 7.krs. Ilmoittautumiset 10. helmikuuta mennessä: juha.u.saarinen@welho.com tai 050378 7959. Puhujana tutkija **Sophy Bergenheim**, aiheena 1950–1960-lukujen sosiaalipoliittinen keskustelu.

Haemme Alma Talentin toimitukseen

DIGIGRAAFIKKOA

kehittämään ja toteuttamaan grafiikkaa Alma Talentin tuotteiden kaikkiin kanaviin.

Olet tiedon visualisoinnin ja journalismin ammattilainen, joka motivoituu uusista haasteista. Sinulla on intohimoa, näkemystä, avoin mieli ja osaamista seuraavilta osa-alueilta:

- Adobe CC -ohjelmistot
- Animoitu ja interaktiivinen grafiikka
- Datavisualisointityökalut (D3, Chart, Vis...)
- JavaScript/html/css, selaimen devtools-konsoli on toinen kotisi
- Talouden peruskäsitteistä

Saat käyttöösi modernit työvälineet, nopeatempoisen toimintaympäristön, kivat työkaverit sekä innostuneen ja ketterän toimituksen tuen. Lisätietoja tehtävästä antavat Janne Elonen, p. 050 438 0596 ja Lars Holm, p. 040 820 0954.

Jos tunnistit itsesi, lue lisää, lähetä työnäytesi ja täytä hakemus 18.2. mennessä: rekry.almamedia.fi

#almamedia
#almaspirit

AL
MA TALENT

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 9.2.2018

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@jaicom.com

PAINO/TRUCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330, faksi 09 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

ILMOITUSMYNTI:
ilmoitukset.journalisti@journalistiliitto.fi
044 755 5002

JOKESIN APURAHOJA HAETTAVANA

LEHTIKUVAAJIEN KOPIOSTO-APURAHAT

Jokesin Lehtikuvaajarahasto julkistaa haettavaksi apurahat lehtikuvaajille valokuvaproduktioiden tekemiseen sekä läheisesti lehtikuvausta sivuaviin opintoihin ja tutkimuksiin.

APURAHAT TUTKI!2018 -KONFERENSSIIN

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö julkistaa haettavaksi apurahat Tutki!2018 -konferenssiin osallistumiseen. Tapahtuma järjestetään Sanomatalossa 20.-21.4.2018.

Haku päättyy **23.2.2018** kello **17.00**. Apurahahakemus tehdään sähköisesti, hakemukseen kuuluva sitoumus tulostetaan Jokesin järjestelmästä ja postitetaan allekirjoitettuna säätiön toimistolle **1.3.2018** mennessä.

Lisätietoa: www.jokes-saatio.fi

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö JOKES

Siltasaarenkatu 16, 7. krs 00530 Helsinki

Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADDRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistforbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

Suomen Journalistiliitto on ammattijärjestö, jonka tehtävä on valvoa journalistien ja journalismin etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintäalan ammattilaisista, kuten toimittajista, kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja kustannustoimittajista.

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

Miniloma hyisessä vedessä

Isolta tuntuvat vastoinikäymiset kutistuvat avannossa usein olemattomiksi, sanoo Eevan tuottaja Sanna Wallenius.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • LIISA TAKALA, KUVA

”Hengitä rauhallisesti ja älä paniikoi.” Näin neuvoivat avantouintikonkarit Eevan tuottaja **Sanna Walleniusta** ennen hänen ensipulahdustaan.

Walleniuksen mieli oli silti kaikkea muuta kuin tyyni. Hän huohotti hädissään ja uskalsi kastaa itsensä hädin tuskin vyötäröön saakka.

Välilöylyjen jälkeen hengitys tasaantui, ja seuraavalla kerralla hän jo uskalsi uida pari vetoa.

Ensikokemuksesta on nyt reilu vuosi, ja siitä lähtien Wallenius on käynyt viikoittain Vantaan Kuusijärvellä ystävänsä kanssa. Uintireissu alkaa yleensä 7–9 kilometrin juoksulenkillä.

”Hölkän aikana ehdimme vaihtaa kuulumiset ja purkaa mieltä painavat asiat niin, että saunassa ja avannossa voimme keskittyä vain rentoutumiseen”, Wallenius kertoo.

Yleensä Wallenius käy avantoreissulla suoraan töiden jälkeen.

”Parhaimmillaan puolentoista tunnin lenkki- ja avantouintikeikka on kuin miniloma, jossa saa etäisyyttä arkeen. Isolta tuntuvat vastoinikäymiset kutistuvat vedessä usein olemattomiksi. Minulla on monenlaisia harrastuksia valokuvauksesta tanssiin, mutta yksikään ei rentouta yhtä tehokkaasti kuin talviuinti.”

AVANTOHARRASTUS on myös helpottanut Walleniuksen niska-hartiavaivoja ja parantanut yönun laatua.

”Ehkä vastustuskykykin on kohentunut, sillä en ole ollut kipeänä puoleentoista vuoteen.”

Työn kannalta harrastuksen suurimpana

hyötynä tuottaja pitää stressinsietokyvyn parantumista.

Työasioista Wallenius ei avantoreissuilla jutttele.

”Työ on arkisin niin intensiivistä, etten jaksaisi vatuloida media-alan asioita vapaa-aikanakin.”

Silti Kuusijärven savusaunasta voi välillä saada hyviä juttuideoita tai näkökulmia ajankohtaisiin aiheisiin.

”Metoo-uutisoinnin aikana meillä oli saunassa todella herkullisia keskusteluja.

”On mahtava ajatus, että lauteille kokoontuu sekalainen sakki ihmisiä eri ammattikunnista, taustoista ja kulttuureista. Metoo-uutisoinnin aikana meillä oli saunassa todella herkullisia keskusteluja sukupuoli-sesta häirinnästä, joihin osallistuivat hyvässä hengessä sekä miehet että naiset.”

AVANTOREISSULLA tuottaja on myös huomannut, mikä harrastusta ja journalistista juttuprosessia yhdistää: molempia voi suunnitella vaikka kuinka paljon, mutta lopulta tärkeintä on uskaltaa vain heittäytyä, sillä molemmat soljuvat omia reittejään.

”Juttukeikalle lähtiessä et voi koskaan tietää, minkälaisen tarinan kanssa toimitukseen palaat. Avantokokemuksin on joka kerta erilainen. Vaikka järven lämpötila pysyisikin suunnilleen samana, tuntemuksiin vaikuttavat oma vireystila, kulloinenkin säätila ja löylyjen kipakkuus.” ●

VAPPAALLA

SANNA WALLENIOUS

● 43-vuotias Vantaalla asuva journalisti. Kotoisin Raisiosta.

● Työskentelee Eevan tuottajana ja vastaa lehden nettisivuista ja somekanavista. Työskentelee kirjoittavana toimittajana myös Eevan printtiversion puolella.

● Toimittajana vuodesta 1994, aiemmin kaupunkilehti Turkulaaisessa, Iltalehdessä, Avussa ja Me Naisissa.

● Koulutukseltaan "onnekas ylioppilas", tiedotusopin opinnot ovat kesken.

● Harrastaa avantouintia, lenkkeilyä, kuntosalia, zumbaa ja valokuvausta.

● Pitää matkablogia osoitteessa <http://walleni.us/>

◀ Hyinen pikapulahdus.

Vantaan Kuusijärvellä talviuintia harrastava Sanna Wallenius aloitti kauden alkusyksystä totutellakseen kylmenevään veteen. Jäiden tultua hän käy vain nopeasti pulahtamassa järvessä.

